

**ORTAOKULLARDAKİ SOSYAL KULÜP
ÇALIŞMALARININ ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK
YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN ve ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

Bengisu Sümeyye POLAT

**Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Prof. Dr. Erdoğan KÖSE
2017
(Her Hakkı Saklıdır)**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM BİLİM DALI

ORTAOKULLARDAKİ SOSYAL KULÜP ÇALIŞMALARININ
ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN ve ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

(Investigation Of Opinions Of Administrators, Teachers And Students About The
Effectiveness Of Social Club Activities
In Secondary Schools)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bengisu Sümeyye POLAT

Danışman: Prof. Dr. Erdoğan KÖSE

ERZURUM

Ocak, 2017

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Prof. Dr. Erdoğan KÖSE danışmanlığında, Bengisu Sümeyye POLAT tarafından hazırlanan “Ortaokullardaki Sosyal Kulüp Çalışmalarının Etkililiğine Yönelik Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi.” başlıklı çalışma 23 / 02/ 2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Erdoğan KÖSE

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Hüseyin Hüsnü BAHAR

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

23 / 02 / 2017

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Enstitü Müdürü

TEZ ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans olarak sunduğum “Ortaokullardaki Sosyal Kulüp Çalışmalarının Etkililiğine Yönelik Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

.... / /

Bengisu Sümeyye POLAT

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKULLARDAKİ SOSYAL KULÜP ÇALIŞMALARININ ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK YÖNETİCİ, ÖĞRETMEN ve ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Bengisu Sümeyye POLAT

2017, 86 sayfa

Bu araştırmanın genel amacı, ortaokullardaki sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik yöneticilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini kuramsal ve deneysel bir biçimde incelemektir.

Bu araştırma, tarama modeliyle yapılmıştır. Araştırma konusu ile ilgili literatür incelenip kuramsal bir temel oluşturulmuştur. Ortaokullardaki öğretmen ve öğrencilere uygulanmak üzere anket formu geliştirilmiştir. Yöneticilerin sosyal kulüplerle ilgili görüşlerini almak içinde görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Erzurum Palandöken ilçesi ortaokullarındaki yönetici, öğretmen ve öğrenciler; örneklemini ise farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip 4 ortaokulda görev yapan 4 yönetici, 72 öğretmen ve 389 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

SPSS 20 paket programı kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleri incelenen yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, fakülte türü, sosyal kulüp çalıştırma yılı, farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı ve okuldaki görev yılı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleri incelenen cinsiyet, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu ve farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. ve son olarak yöneticilerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleri incelenen cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, yöneticilik yaptığı yıl değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal kulüp, ders dışı etkinlikler, boş zaman

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

INVESTIGATION OF OPINIONS OF ADMINISTRATORS, TEACHERS AND STUDENTS ABOUT THE EFFECTIVENESS OF SOCIAL CLUB ACTIVITIES IN SECONDARY SCHOOLS

Bengisu Sümeyye POLAT

2017, 86 pages

The overall objective of this study is to investigate opinions of administrators, teachers and students regarding the effectiveness of social club activities in secondary schools in a theoretical and experimental manner.

This research was designed with screening model. The literature on research topic was reviewed and a theoretical basis was established. A questionnaire was developed to be applied to teachers and students in secondary schools. The interview method was used in order to get the opinions of the administrators about the social clubs. The study population consisted of the administrators, teachers and students in the secondary schools in the Palandöken district of the province of Erzurum, Turkey; and, the sample consisted of 389 eighth graders, 4 administrators and 72 teachers working 4 secondary schools with different socioeconomic levels.

Data were analyzed using the SPSS 20 software. According to the results obtained, there were no statistically significant differences in teachers' opinions on effectiveness of social club activities in terms of the variables of age, gender, occupational seniority, type of faculty, year of social clubbing, number of different social clubs, and duty years in the school. There were also no statistically significant differences in students' opinions regarding the effectiveness of social club activities, in terms of the analyzed variables of gender, parental education level, maternal education level, and number of different social clubs attended. And finally, there were no statistically significant differences in the opinions of administrators regarding the effectiveness of social club activities in terms of the variables of gender, age, occupational seniority and managerial years examined.

Key Words: Social club, extracurricular activities, leisure time

ÖNSÖZ

Okullardaki sosyal etkinlikler, öğrencilerin sosyalleşmesine ve kendilerini gerçekleştirmelerine katkıda bulunmaları açısından en az öğretim programlarındaki formal konular kadar önem arz etmektedir. Son yıllarda sosyal kulüp çalışmaları öğrencilerde güven ve sorumluluk duygusunun gelişmesine ve ders dışı boş zamanlarını verimli kullanmayı öğrenmesine yardımcı olduğu için okuldaki öğretim faaliyetleri ile bir bütün olarak görülmeye başlanmıştır.

Araştırma, sosyal kulüp çalışmalarının amaçlarına ulaşması ve geliştirilmesi kapsamında, kulüp çalışmalarına yönelik yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşleri alınarak, bu çalışmaların daha faydalı olabilmesine yönelik etkililiklerinin ne derece olduğunu ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma altı ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, giriş ve araştırmanın problemi; ikinci bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesi; üçüncü bölümde konuyla ilgili araştırmaların özetleri yer almaktadır. Dördüncü bölümde, araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ile verilerin analizi bulunmaktadır. Beşinci bölümde, elde edilen veriler SPSS istatistik programı ile analiz edilerek tablolar haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Son bölümde ise, bulgular ve yorumlar doğrultusunda elde edilen sonuçlar ortaya konulmuştur. Buna göre ortaokullardaki sosyal kulüplerin; yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerin görüşlerine bağlı olarak, önemli ölçüde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu bölümde, araştırmacılara yönelik önerilere de yer verilmiştir.

Araştırmanın tüm aşamalarında yardımlarını esirgemeyen ve beni yönlendiren hocam Prof. Dr. Erdoğan KÖSE'ye, desteklerini esirgemeyen Doç.Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU'na , istatistiksel analizlerde yardımcı olan Arş. Gör. Ceyhun OZAN'a ve yardımı olan tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim. Ayrıca, çalışmalarım boyunca desteği, sabrı ve özverileriyle beni motive eden babam Yaşar BAYAR'a, annem Canan BAYAR'a ve eşim Muhammet POLAT'a teşekkürü bir borç bilirim.

Erzurum-2017

Bengisu Sümeyye POLAT

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY TUTANAĞI.....	i
TEZ ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
TABLOLAR DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	4
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.4. Varsayımlar.....	5
1.5. Tanımlar.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Sosyal Kulüplerin Geçmişi.....	7
2.2. Sosyal Kulüp Tanımı.....	8
2.3. Örtük Programın Sosyal Kulüple Olan İlişkisi.....	9
2.4. Sosyal Kulüp Etkinlikleri.....	10
2.5. Ders Dışı Etkinlikler.....	12
2.6. Sosyal Kulüpler Dışındaki Ders Dışı Etkinlikler.....	14
2.7. Sosyal Kulüp Çalışmaların Amacı.....	16
2.8. Sosyal Kulüp Çalışmalarının İlkeleri.....	17
2.9. Sosyal Kulüplerin İşleyişi.....	18
2.9.1. Sosyal kulüplerin kurulması.....	18
2.9.2. Sosyal kulüplere öğrenci seçimi.....	19
2.9.3. Sosyal kulüplerin çalışma şekli.....	19
2.9.4. Sosyal etkinlik çalışmalarının değerlendirilmesi.....	20

2.10. Sosyal Kulüplerin Önemi.....	21
2.11. Sosyal Kulüplerin Gerekliliği	22
2.12. Sosyal Kulüpler İle İlgili Görevler.....	22
2.12.1. Okul müdürün görevleri	22
2.12.2. Danışman öğretmenin görevleri	23
2.12.3. Sınıf rehber öğretmenlerinin görevleri	24
2.12.4. Gönüllü Velinin Görevleri.....	24
2.12.5. Öğrenci kulübü temsilcisinin görevleri	25
2.12.6. Öğrencilerin görevleri.....	25
2.13. Sosyal Kulüplerle İlgili Yapılan Araştırmalar	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	32
3.1. Araştırma Modeli	32
3.2. Evren ve Örneklem	32
3.3. Veri Toplama Araçları	35
3.4. Verilerin Analizi.....	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM.....	44
4.1. Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	44
4.2. Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bulgular	52
4.3. Okul Yöneticilerin Görüşlerine Yönelik Bulgular	57

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	64
5.1. Sonuçlar	64
5.2. Öneriler	68
5.2.1. Uygulayıcılar için öneriler	68
5.2.2. Araştırmacılara yönelik öneriler	69

KAYNAKÇA	70
-----------------------	-----------

EKLER.....	77
EK 1. Anket Uygulama İzni	77
EK 2. Öğretmen Anketi	80
EK 3. Öğrenci Anketi	83
EK 4. Görüşme Formu.....	85
ÖZGEÇMİŞ.....	86

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Öğretmenlere İlişkin Demografik Özellikler	33
Tablo 3.2. Öğrencilere İlişkin Demografik Özellikler	34
Tablo 3.3. Öğretmen Anketi`Ne İlişkin Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları.....	37
Tablo 3.4. Öğrenci Anketine İlişkin Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları	39
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Sosyal Kulüp Çalışmalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	44
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Yaşlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	48
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	48
Tablo 4.5. Öğretmenlerin Mezuniyetlerine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	49
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Sosyal Kulüp Çalıştırma Yıllarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	49
Tablo 4.7. Farklı Sosyal Kulüp Çalıştırma Sayısı Değişkenine Göre Öğretmenlerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	50
Tablo 4.8. Farklı Sosyal Kulüp Çalıştırma Sayısı Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	50
Tablo 4.9. Okuldaki Görev Yılı Değişkenine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları ..	51
Tablo 4.10. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Çalışmalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	52
Tablo 4.11. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları	53
Tablo 4.12. Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	54
Tablo 4.13. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	54
Tablo 4.14. Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	55
Tablo 4.15. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	55

Tablo 4.16. Farklı Sosyal Kulüpte Bulunma Sayısı Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	56
Tablo 4.17. Öğrencilerin Farklı Sosyal Kulüpte Bulunma Sayısı Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları	56
Tablo 4.18. “Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmalarına Ne Kadar Önem Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler	57
Tablo 4.19. “Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmalarını Yönetecek Yeterli Öğretmen Bulunmakta Mıdır?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler.....	58
Tablo 4.20. “Sosyal Kulüp Çalışmaları İle İlgili Okulunuzun İmkânı Var mıdır Varsa Nelerdir?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler	59
Tablo 4.21. “Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmaları Nasıl Yürütülüyor?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler.....	59
Tablo 4.22. “Sosyal Kulüp Çalışmalarının Okulunuzun Tanıtılmasında Nasıl Etkisi Vardır?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler.....	60
Tablo 4.23. “Sosyal Kulüp Çalışmalarının Öğrencilerin Serbest Zamanlarını Değerlendirmesinde Bir Etkisi Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler.....	61
Tablo 4.24. “Sosyal Kulüp Çalışmalarının Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Nasıl Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler ...	62

KISALTMALAR DİZİNİ

- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
SEY : Sosyal etkinlikler yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Eğitimin amacı, bireyin her yönüyle gelişmesini sağlamaktır. Bu amaç öğrencide davranış değişikliği meydana getirmekle gerçekleşir. Bireyi tüm yönleriyle uygun bir biçimde geliştirilmesi eğitimidir. Çağdaş eğitim anlayışı, ruhu ve bedeni sağlıklı, topluma her yönüyle uyabilen bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Bu anlayışa göre, bireyler, kendileri ve toplumları için yetiştirilmelidirler.

Okulların temel işlevi, öğrencilerin içinde buldukları topluma uyum sağlamalarına yardım etmek ve onları çağın koşullarına uygun olarak yetiştirmektir. Çağdaş bir okulun programında; dersler dışında, bireyin ruh ve beden sağlığına yönelik, çok yönlü gelişimine fayda sağlayacak bir takım sosyal etkinlikler olması gerekir. Zorunlu derslerin yanında sosyal etkinliklere yer verilmediği takdirde okul temel işlevini yerine getirmez ve bireyi istenilen yönde geliştiremez. Okullardaki dersler öğrencinin eğitimi için her şeyi içermeyebilir. Ancak ders dışı etkinlikler bunları geliştirebilir. Klasik eğitim programı ders dışı etkinlikler sayesinde daha etkili hale getirilebilir. Ayrıca öğrencilerin tüm yönleriyle gelişimlerine olumlu faydası olur (Karşlı, 2006). Böylece eğitimin amacı gerçekleşmiş olur.

Okul toplumsallaşmayı sağlayan dinamiklerden biridir; çocuğa serbest zamanları değerlendirme olanaklarını sağladığı ölçüde onun toplumsallaşmasını da kolaylaştırmaktadır (Tezcan, 1994). Eğitim, bireyin yaşama bakış açısını genişletirken, statü, gelir ve deneyim kazandıran meslek edinimini de sağlamaktadır. Eğitim yoluyla elde edilen meslek; bireyin serbest zamanlarını yaratıcı ve üretken biçimde geçirme, serbest zamanı değerlendirme fırsatlarından yararlanabilme olanakları sağlamaktadır. Öğrencilere sosyal becerileri kazandırmak için okullarda sosyal çalışmalar yapılmalıdır. Sosyal etkinlikler kapsamında yapılacak çalışma ve etkinliklerle, bireylerin akademik ve pratik eğitimlerine katkı sağlanmış olur. Öğrencilerin yaşayarak öğrenmeleri sosyal faaliyetlerin temelini oluşturur. Sosyal etkinlikler yoluyla öğrencilere eğitim sisteminin de öngördüğü açısından bir çalışma fırsatı ve ortamı sağlanmış olur (Canbay, 2007).

Yaparak yaşayarak çalışmalara katılan öğrenciler üretir, kendini geliştirir, yaptığı işten zevk alır. Öğretmenler, öğrencilerin ilgilerine ve yeteneklerine göre dersleri ve ders dışı etkinlikleri düzenlemelidir (Tan,1995). Çünkü sosyal etkinlikler öğrencilerin kendilerini anlayıp tanımlarına yardımcı olur.

Sosyal kulüp çalışmaları, öğrencilerin özellikle ders dışı zamanlarını, yetenek ve ilgileri doğrultusunda değerlendirerek edinecekleri yaşam deneyimleriyle, öğretim programlarını bütünlemeyi amaçlayan bir öğrenci kişilik hizmetidir. Bu çalışmalar, grup yaklaşımı ile sürdürülebilecek etkinliklerden biridir (Bakırcıoğlu, 1988). Sosyal kulüp, anlam ve önemlerine uygun bir biçimde planlanıp uygulandığında, öğrencilere, kendilerini gerçekleştirmeleri ve mutlu olmaları konusunda birçok olanaklar sağlayabilir. Ders dışı etkinlikler, öğrencilere demokratik yaşamın gerektirdiği tutum ve davranışları kazandırır. Öğrenciler sosyal faaliyetler sayesinde sorumluluk sahibi olmayı, beraber çalışabilmeyi öğrenmiş olur (Gündüz, 1997). Okul böylece yaşama hazırlık değil yaşamın kendisi olur. Öğrenci yaşamı okulda öğrenir ve kendini gerçekleştirir.

Sosyal kulüpler öğrencileri öğrenmeye alıştırmaya daha çok güdüleyebilmektedir. Öğrenciler bu güdülenmeyle kendilerine gerekli bilgi, beceri ve görüşü dersten daha iyi öğrenebilmektedir (Başaran, 1983; Karşlı, 2006). Ders dışı etkinliklerin en önemli faydalarından biri de budur. Kendine güven duygusunu kazanan öğrenci derslerde de kendini daha iyi gösterebilir ve kendisinden beklenen başarıyı getirir.

Sosyal kulüp çalışmaları, iyi bir rehberlik altında yürütüldüklerinde kişilerin çeşitli sosyal gruplar içinde rol almalarına, insanlar arası ilişkilerini geliştirilmelerine yardımcı olacağından bir sosyalleşme aracı olarak görülebilir (Kısakürek, 1979). Sosyal kulüp çalışmalarına katılan çocuk işbirliği yapma yollarını öğrenir, sorunları çözmek için metotlar arar. Boş zamanlarını değerlendirirken kendini geliştirmesi için gerekli olan birçok şeyi kazanmış olur. Öğrenciler sosyal kulüp çalışmalarıyla kendini yalnız hissetmez. Kendinde güven oluşur, güvenle birlikte her şeyin üstesinden gelebilme inancı kazanır. Öğrencilerin yeni faaliyetlerle uğraşmalarına fayda sağlar ve böylece ilgi alanları artar. Sosyal kulüp rekreasyonun okullardaki uygulama alanlarıdır. Öğrenciler ders programının dışında kalan serbest zamanlarında gönüllü olarak zevk duydukları

ferdi veya grup içinde yapacakları etkinlikler ile kendilerini yenileyeceklerdir ve böylece ders başarıları artacaktır. Bunu, okullarda sağlayabilecek ders dışı etkinlikleri yürüten sosyal kulüpler oluşturmaktadır.

Öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılmaları ve bu etkinliklerde hayatın getirdiği bazı bilgi, becerileri ve alışkanlıkları yaşayarak kazanmaları ile gerçekleşir (Binbaşıoğlu, 1994: 240-241). Ders dışı etkinlikler sayesinde öğrenci kendi kişilik gelişimini kendisi yönlendirebilir ve böylece gelişiminde kendisinin de önemli payı olur. Öğrenci ders dışı etkinliklerinde bireysel hedeflerini belirleyebilir, yeteneklerini geliştirebilir, istenilen donanımları kazanabilir. Programlar hazırlanırken öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgileri ve yetenekleri dikkate alınmalıdır (George, 1996). Bu sayede öğrenciler çok boyutlu öğrenme yoluyla” daha etkin bir öğrenme süreci geçirir. Bu yüzden, sosyal kulüplerde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınarak çalışmalar sürdürülmelidir.

Ders dışı etkinlikler kapsamındaki sosyal kulüp çalışmaları; öğrencilerin ilgilerine hitap ederek özel yaşamlarında bu tür etkinlik olanaklarına sahip olmayan öğrencilerin de etkinliklere katılmasını sağlar (Eroğlu, 2008). Öğrencileri kaynaştırarak akran etkileşimini ve işbirliğine teşvik eder. Öğrenciler arasındaki ilişkiler gelişir ve onları okula bağlar ve bilime yaklaştırır. Ayrıca ders dışı etkinliklerin amaçlarına ulaşabilmesi için herkesin işbirliği içinde çalışmaları yürütmesi gerekir. Örgütlenmenin çalışmasını, kontrolünü okul yönetimi yapar. Etkinliklerin planlanması ise o etkinliklere katılan öğrenciler ve rehber öğretmen tarafından yapılır (Köse, 2004). 2008 yönetmeliğinde de açıkça ifade edildiği gibi sosyal etkinlikler okul yönetiminin başkanlığında velilerin de işbirliği ile okul içi ve okul dışı imkanlar çerçevesinde yürütülür (Resmi Gazete, 2008, 26804.M:7-b). Ders dışı etkinliklerin bu çerçevede yapılması sonucu olumlu sonuçlar alınır. Örgütlenme yapılmadan yürütülmeye çalışılan ders dışı etkinliklerden olumlu sonuçlar alınmaz ve etkinlikler amacına ulaşmamış olur.

Sonuç olarak eğitim ve öğretimin asıl amacı, öğrencileri tüm yönleriyle geliştirmesine fırsat oluşturmaktır. Öğrencilerin bütün yönlerini geliştirmek için ek etkinliklere ihtiyaç vardır. Çoğu zaman okuldaki ders içi etkinlikler, öğrencilerin tüm yönleriyle geliştirilmelerinde yetersiz kalabilmektedir. Öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri benzer durumları okulda da yaşamaları gerekmektedir. Bu da ders

içi etkinliklerin yanında planlı bir şekilde yürütülen ders dışı etkinliklerle de mümkün olmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, ortaokullardaki sosyal kulüp çalışmalarına yönelik yöneticilerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini ortaya koymaktır.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevaplar aranacaktır:

1. Palandöken ilçesindeki ortaokul öğretmenlerinin sosyal kulüp çalışmalarına ilişkin görüşleri cinsiyete, yaşa, kıdeme, mezun olunan okula, sosyal kulüp çalıştırdığı yıla ve farklı sosyal kulüp çalışma sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
2. Palandöken ilçesindeki ortaokul öğrencilerinin sosyal kulüp çalışmalarına ilişkin görüşleri cinsiyete, babanın eğitim durumuna, annenin eğitim durumuna ve farklı sosyal kulüpte bulunma sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
3. Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasında sosyal kulüp çalışmalarına yönelik farklılık var mıdır?
4. Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin sosyal kulüp çalışmaları konusunda okulun sunduğu olanakların yeterliliğine yönelik görüşleri farklılaşmakta mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Araştırma, sosyal kulüp çalışmalarının amaçlarına ulaşması ve geliştirilmesi kapsamında, kulüp çalışmalarına yönelik yönetici, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri alınarak, sosyal kulüplerin daha çok önemsenmesine katkıda sağlayacağı açısından önem taşıyan bir çalışmadır.

Bu çalışma ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenci başarılarını artırmak için; sadece ders içinde yapılan çalışmalarla sınırlı kalınmaması gerektiğini, ders dışı faaliyetlerle dersleri desteklemelerini anlamalarına yardımcı olan bir çalışma olmuştur. Ortaokullarda uygulanan sosyal kulüp faaliyetlerinin etkili olabilmesi için

planlama yaparken ve uygularken faaliyetlere daha çok önem vermelerine katkı sağlayacak bir araştırmadır.

Sosyal kulüplerle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında araştırma modeli olarak genelde nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Özellikle yöneticilerden bu konu ile ilgili daha fazla bilgi almak için anket yapmak yerine görüşme yapılmış olması, daha fazla bilgi elde edilmesine katkıda bulunmuştur. Bundan sonraki çalışmalarda araştırmacıların yöneticilerden bilgi toplaması için nitel araştırma yöntemini daha çok kullanmaları açısından önem taşıyan bir araştırmadır.

İlgili literatüre bakıldığında eğitim programlarında ders dışı etkinliklere verilen önemin az olmasının oluşturduğu sıkıntı daha rahat anlaşılacaktır. Bu sebeple, daha sonra yapılacak olan sosyal kulüplerle ilgili çalışmalara da ışık tutabileceği ve ilgili literatüre katkı sağlayabileceği yönü ile önem taşıyan bir araştırmadır.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın, tüm ortaokullardaki yöneticileri, öğretmenleri ve öğrencileri kapsayacak biçimde planlanıp çalışılması, hem zaman hem de fiziki olanakların yetersizliği nedeniyle aşağıdaki biçimde sınırlandırılmıştır.

1. Araştırma, Erzurum Palandöken ilçesinden seçilen 4 ortaokul (Maksut Efendi, Haşim İşcan, Mehmetçik, Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu) ile sınırlıdır.
2. Araştırma, zaman bakımından 2014-2015 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
3. Araştırma Erzurum Palandöken ilçesindeki seçilen 4 ortaokuldaki 8.sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
4. Araştırma Erzurum Palandöken ilçesindeki seçilen 4 ortaokuldaki sosyal kulüp çalışmalarına katılmış öğretmenler ile sınırlıdır.

1.4. Varsayımlar

1. Sosyal kulüplerle ilgili, hazırlanan anketlerin katılımcılar tarafından kendi özgür bilgi ve düşünceleri doğrultusunda doldurulduğu,
2. Sosyal kulüplerle ilgili yöneticilerin yapılan görüşmelerde samimi oldukları,

3. Araştırmada kullanılan görüşme formuyla elde edilen verilerin yeterli olacağı,
4. Araştırmacının kişisel özelliklerinin görüşmeleri etkilemediği varsayılmıştır.

1.5. Tanımlar

Sosyal Kulüp: Okuldaki zorunlu derslerle beraber öğrencileri birtakım sosyal, psikolojik, duygusal özellikler kazanmalarına yardımcı olan faaliyetlerin tamamıdır.

Ders Dışı Etkinlikler: Öğretmenlerin rehberliğinde okuldaki derslerin dışında koordineli ve planlanmış bir biçimde yürütülen çalışmalardır.

rtk Program: Okulda eğitim programları yapılırken, ders içi ve ders dışındaki faaliyetleri de içine alan onların birlikte düzenlenmesini sağlayan bir kavramdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Sosyal Kulüplerin Geçmişi

Türk eğitim tarihi incelendiğinde hazırlanan tüm programlarda, zamanın şartlarına uygun ders dışı faaliyetlerin önemine dikkat çekildiği görülmektedir. Sosyal kulüp faaliyetlerinin bugünkü anlamda detaylı çalışmalarına 1900'lü yıllara kadar rastlanılmamaktadır. 1913 yılında çıkarılan ilköğretim kanununda iş ve müzik derslerinin konularak, ders dışı faaliyetler önemli bir yerde tutulmuştur. 1968 yılında ise ders programında yerini alarak eğitici çalışmalara ayrı bir zaman tanınmıştır. İlk olarak eğitsel etkinliklerin detaylı bir biçimde açıklandığı genel düzenleme 1976 yılında olmuştur. Bakanlık, resmi gazetede 25.5.1983 tarihli 18057 sayılı, tebliğler dergisinde ise 06.06.1983 tarih 2140 sayılı "İlköğretim, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar ve Yönetmeliği"ni yayınlamıştır.

Türkiye'de 2005 yılına kadar ise kısa bir zaman öncesine kadar okullardaki sosyal etkinlikler çok daha dar bir kapsamda ve eğitsel kollar şeklinde sürdürülmekteydi. Eğitici Kollar, okullarda ders saatleri dışında eğitim etkinliklerinden belli bir bölümün gerçekleşebilmesi için ortak ilgileri bulunan istekli öğrencilerin katıldığı ve rehber öğretmen gözetimi altında doğrudan doğruya öğrencilerce yürütülen eğitici kuruluşlar olarak tanımlanmıştır (MEB, 1983).

Daha sonra bu yönetmelik, 13.1.2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nin 37'nci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu yönetmelikle beraber önceden "Eğitsel Kollar" merkezinde yürütülen sosyal etkinlikler artık "Sosyal kulüpleri" uygulamasına yerini bırakmıştır.

Günümüzde ise eğitsel kulüp faaliyetleri, resmi gazetede 13.1.2005 tarih 25699 sayı; tebliğler dergisinde ise Şubat 2005 tarih, 2569 sayı ile yayınlanmış olan "Milli

Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği” ne göre yapılmaktadır (MEB Mevzuatı, 1983).

2.2. Sosyal Kulüp Tanımı

Okuldaki eğitim-öğretim ile sosyal kulüp çalışmaları birlikte hareket edilerek oluşturulur ve büyük önem taşır. Ders içi faaliyetlerin ders dışı faaliyetlerle birlikte yapılmasının önemini içeren birçok tanım yapılmıştır.

Sosyal kulüp çalışmalarında amaçlanan okul içindeki aktivitelerin birçoğunun temsil, koro, spor yarışmaları gibi çalışmaların, ders içi faaliyetlere yansıtılmasıdır. Sosyal kulüp çalışmaları öğrencilerle ilgili sorunların da çözümüne yöneliktir. Derslerinde başarısız olan öğrenciler bu aktivitelerde psikolojik rahatlama elde edebilmekte ve derslerinde başarı gösterebilmektedir (Karslı, 2006, s.34).

Öğrenciler için sosyal kulüp çalışmaları iki türlü düşünülür. Birincisi, boş zamanı değerlendirmek ve öğrenci gelişimini sağlamak için yapılan çalışmalardır, buna “sosyal kulüp faaliyetleri” denilmektedir. Diğeri de dersleri desteklemek için yapılan çalışmalardır, bunlar da ödevleri içine alır (Şahin, 1995, s:5).

Öğrencilerin faaliyetlerinin öğretmenlerin kontrolünde demokratik bir ortamda sağlanabilmesi ile sosyal kulüp çalışmaları öğrencilere hem hoş vakit geçirir hem de derslerinde odaklanmaları için bir tür alışkanlık sağlamış olur. Burada ortak nokta derslerin üzerine kurulu bir aktivite sağlanmasıdır (Arslantaş,1989, s:114).

Beceri, bilgi ve tutumların öğretilmesi; dersler, ders dışı eğitsel etkinlikler, törenler, kutlamalar, anma etkinlikleri, yetiştirici ve tamamlayıcı kurslar ve eğitsel kulüp etkinlikleri ile sağlanır. Eğitsel kulüp etkinlikleri, okullarda oluşturulan eğitsel kulüpler aracılığı ile yapılır. Eğitsel kulüpler, okuldaki dersler dışında eğitimin amaçlarından bazılarını gerçekleştirmek için yürütülen ve öğrencilerden oluşan bir yapıdır.

Ders dışı etkinlikler; öğrencileri tüm yönleriyle geliştirmeyi amaçlayan zorunlu derslere de yatırım sağlayan, planlı bir şekilde yürütülen çalışmalardır.

Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere, temel olarak sosyal kulüp çalışmaları;

- Öğrencinin ilgi, istek ve gereksinimleri doğrultusunda olmalı,

- Eğitsel faaliyetler içermeli,
- Kişilik ve becerileri geliştirici olmalı,
- Faaliyetler ders dışı zamanlarda olmalı,
- Faaliyetler bireysel olmayıp öğrenci grupları şeklinde olmalıdır.

2.3. Örtük Programın Sosyal Kulüple Olan İlişkisi

Örtük program, ders programlarındaki kazanımlardan ayrı öğrenme ve öğretme süreci devam ederken ortaya çıkan kazanımları kapsamaktadır. Okulun imkânlarından veya başka nedenler yüzünden resmi programdaki amaç ve faaliyetler çoğu zaman uygulanamamaktadır. Örtük program uygulanamayan amaçların dışındaki bilgi ve görüşlerden oluşmaktadır.

Tezcan (2003, s:2), örtük programı, okulun sosyo-kültürel yapısını oluşturan birçok faktör olarak nitelemektedir. Horn (2003) ise, sosyo-kültürel yapının genel çerçevesini; okul ortamı, okuldaki değerler, okulda öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimi, okuldaki kuralları, öğretmen ve yöneticilerin davranışları gibi birçok faktör olarak belirler. Örtük programdan kast edilen, normalde sınıflarda ve okullarda öğrenme süreci içinde farkına varılmayan, tüm inanç, değer ve bilgileri içermektedir.

Bu kapsama göre, örtük program, resmi programa dâhil olmayan eğitimsel tecrübeleri göstermekle birlikte öğrencilerin okulda öğrendikleri okulun fiziki çevresi ve sosyal çevrenin düzenlenmesiyle ilgili olduğu çıkarımı yapılabilir. Diğer bir deyişle, örtük program, okul ortamında öncelikle yönetici ve öğretmenlerin tutum ve davranışlarında oluşan ve öğrencileri etkileyen bir tür etkileşim ya da yaklaşımdır. Bu tarz öğrenme doğal olarak öğrencilerin okul içi ve dışı tüm yaşantısını da etkilemektedir (Yüksel, 2002. s: 363-364).

Örtük program her ne kadar eğitimsel yanları somut olarak gözükme de aslında normal ya da resmi programdan daha çok öğrencileri etkilemekte ve varlığı çok derin hissedilmektedir. Zaten okullarda çalışan öğretmenler, örtük programın okullarda var olduğunu ve örtük programın son derece önemli olduğunu söylemişlerdir. Yaygın ve Dindar (2010) Veznedaroğlu (2007) tarafından yapılan çalışmalarda da bu görülmüştür. Bacanlı (2006, s:60) örtük programın en önemli etkisinin değerlerin kazandırılması yönündeki en etkili işlev olduğunu öne sürmektedir. Bu durumda, örtük

programdan amaç sadece sınıf içerisinde öğretim programlarının düzgün işleyişi değil, öğrencileri etkileyen ya da öğrencilerin etkilendiği tüm eğitimsel konular sırasında, ders saatleri dışında, okul koridorlarında, program dışı faaliyetlerde, okul bahçesinde, okul yöneticileriyle, okuldaki diğer öğretmenlerle ve arkadaşlarla sosyal ilişkilerin düzenlenmesidir.

Aynı şekilde Yüksel de (2004, s: 57-71), örtük programı, sahip olunan değerlerin, okulun idari ve örgütsel araç düzenlemeleriyle, sınıf ve okul ortamıyla kazandırılması işlemi olarak nitelemektedir. Okul, doğal olarak, idari ve örgütsel açıdan, okulun kuralları ve imkânları, okul binasının fiziki şartları, öğrenme ortamlarının elverişli hale getirilmesi, derslerin düzeni ve benzeri konularla ilgilidir. Diğer yandan, okul-çevre etkileşiminde, okulların, toplumsal norm ve değerleri, ideolojileri öğrencilere iletme şekilleri gelmektedir.

Milletlerin hem sosyal hem de kültürel gelişmelerinin temelinde, kişilerin eğitim ve çevre etkileşimindeki gelişimi yatmaktadır. Okullardaki sosyal kulüpler ile öğrenciler ders dışındaki davranışlarını diğer aktivitelerle değerler çerçevesinde etkinleştirebilmektedir. Doğal olarak, her ortam bir aile ortamına dönüşebilmektedir. Bununla alakalı olarak ‘‘Türkiye’de aile değerleri araştırması’ adlı yapılan çalışmada toplumun en önemli değerlerinden birinin aile olduğu görülmüştür (Başbakanlık, 2010, s: 301-302).

Bu araştırmadan da anlaşılacağı gibi her kulüpte bir aile ortamı kurulabileceği böylelikle de kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır. Örtük programın öğrencilerin yaşamında daha anlamlı ve kalıcı olması için okulun resmi programında yer alan sosyal kulüplerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi gerekmektedir. Bunun için sosyal kulüplerde, aile, okul, sınıf, arkadaş ve çevre ilişkileri ve bu konularla etkileşimi işlenmelidir. Bu durum toplumsal duyarlılığın artmasına sebep olacaktır. Doğal olarak kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması da böylelikle sağlanmış olacaktır.

2.4. Sosyal Kulüp Etkinlikleri

Sosyal kulüp çalışmalarında öğrencilerin, kendi kendilerine örgütlenmeleri, çalışmaları ve yönetmeleri esastır. Öğretmenlerin görevi bu örgütlenme ve yönetme

işlerinde, onlara takıldıkları yerlerde kılavuzluk etmektir. Sosyal kulüp çalışmaları öğrenci faaliyetleridir. Öğretmenin etkililiği ise yalnızca yardımıdır. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi sosyal kulüp çalışmaları öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin geliştirilmesinde, sosyalleşmelerinde ve boş zamanların değerlendirmelerinde önemli bir yeri olduğu bütünüyle görülmektedir (Başaran, 1989).

Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde öğrencilerin öğrenimleri boyunca tüm yönleriyle gelişimini sağlamak için okul dışında ve içinde oluşturulan bir küme olarak tanımlar (SEY, 2005).

Belirlenmiş olan amaç ve ilkeleri doğrultusunda kurulup çalıştırılınca, derslerle karşılanamayan birçok gelişim ödevleri, sosyal kulüpler aracılığı ile yerine getirilebilir. Öğrenciler, kendilerini sınavarak anlama; yeteneklerini, kendi yararlarını ve toplumun yararına kullanabilecek yönde geliştirme olanağını elde ederler. Her öğrenci, en az bir kulübe katılma koşulu ile başka kulüplerin çalışmalarıyla da ilgilenebilir.

Bu kulüpler şunlardır:

1. Kültür ve Edebiyat Kulübü
2. Yayın ve İletişim Kulübü
3. Müzik Kulübü
4. Resim/Görsel Sanatlar Kulübü
5. Bilişim ve İnternet Kulübü
6. Halk Oyunları Kulübü
7. Tiyatro Kulübü
8. Kütüphanecilik Kulübü
9. Sivil Savunma Kulübü
10. Gezi, Tanıtma ve Turizm Kulübü
11. Çevre Koruma Kulübü
12. Satranç Kulübü
13. Hayvanları Sevme ve Koruma Kulübü
14. Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma, Çocuk Esirgeme, Kızılay ve Benzeri Kulüpler
15. Sağlık, Temizlik, Beslenme ve Yeşilay Kulübü
16. Spor Kulübü

17. Havacılık Kulübü
18. Bilim-Fen ve Teknoloji Kulübü
19. Fotoğrafçılık Kulübü
20. Trafik Güvenliği ve İlk Yardım Kulübü
21. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma ve Okul Müzesi Kulübü
22. İzcilik Kulübü
23. Bilinçli Tüketici Kulübü
24. Kooperatifçilik Kulübü
25. Meslek Tanıtma Kulübü
26. Demokrasi, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Kulübü
27. Engellilerle Dayanışma Kulübü
28. Yeşili Koruma Kulübü
29. Çocuk Hakları Kulübü
30. Felsefe veya Düşünce Eğitimi Kulübü
31. Denizcilik Kulübü
32. Pulculuk Kulübüdür.

Milli Eğitim Bakanlığı Resmi Gazetede Ek-1 Maddesi ile (Değişik:2.3.2008/26804 RG) Sosyal kulüpleri Çizelgesinde değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerden ayrı sosyal kulüplerinden başka içerikleri aynı olan kulüpler bir araya getirilerek yeni kulüpler oluşturulabileceği açıklanmıştır.

2.5. Ders Dışı Etkinlikler

Ders dışı eğitici faaliyetler çocuğun düşünmesine, karar vermesine, bir işi yapmasına ve sonuca ulaştırmasına imkân vermektedir. Dersin verdiği dinleme ya da odaklanma alışkanlığı dışında, faaliyetlere katılma, arkadaşları arasındaki iletişim ve dersin verdiği bağlı olma zorunluluğu olmaması, öğrencilere bağımsız hareket ederek karar verme ve düşünme gibi olguları kapsamaktadır (Şahan, 1995: 3).

Eğitimin belki de en önemli tarafı, bireylerin kişiliklerinin geliştirilmesinde önemli bir etken olmasıdır. Ruh hekimi Smith'e göre, ders dışı çalışmalar, çocukların ruhsal yaşamlarının iyileştirilmesini sağ "layıcı etkiler yapmaktadır. Smith, incelediği 300 kişiden 199'unun (2/3 kadarının) okulda sosyal kulüp çalışmalarına hiç

katılmayanlar olduğunu tespit etmiştir. Buradan hareketle ders dışı faaliyetlerin önemi ve değeri net olarak anlaşılmaktadır. Sosyal kulüp faaliyetlerinin kişiyi, ruh hastalıklarına karşı koruyucu bir etki yaptığı söylenebilir.

Ders dışı etkinliklerin en önemli faydalarından biri, çocuğu demokrasi konusunda bilinçlendirmesidir. Çocuğun yaşadığı topluma uyumunu sağlaması için de bu gereklidir. Bu nedenle eğitim-öğretim etkinliklerinin her aşamasında demokrasi kavratılmalıdır. Bu tür kavramların bireysel olarak kazandırılması zor olduğu için grup içinde kazandırılması gerekir. Bunun da en kolay yolu ders dışı etkinliklerdir (Köse, 2003).

Ders dışı etkinlikler, eğitimin gerekliliği hedeflenerek, ders dışında okulda ve okul dışında yapılan eğitim ve öğretim faaliyetlerinin tamamıdır. Ders dışı etkinlikler normal olarak eğitim ya da eğitici programlarının bir parçasıdır. Bu faaliyetler, okul yönetiminin bilgisi ve öğretmenlerinin rehberliği kapsamındadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği bu çalışmaların uygulaması için hazırlamıştır. Bu yönetmelik, çeşitli değişikliklerden sonra, en son 1983 yılında 2140 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanmıştır. Daha sonra da bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır (Karakoyun, 2011, s: 22).

Ders dışı etkinlikler, okulla gerçek hayat arasında kalan boşlukları dolduran etkinliklerdir. Öğrenciler bu etkinliklerle uğraşırken hem yeni karşılaştıkları araçları kullanmayı hem de yeni beceriler kazanacakları güvenli bir ortam bulurlar. Ders dışı etkinlikler denetlenen etkinlikler olduğu halde, bu etkinlikleri düzenleme ve onlara katılım öğrencilerin sorumluluğu altındadır. Bu etkinlikler, öğrencilere kişisel gelişim olanağı sağlarlar. Bu nedenle, eğitimciler, öğrenmenin sadece sınıf içinde değil, yaşam boyu ve hayatın bütün dönemlerinde gerçekleştiğine öğrencilerini ikna etmeli ve onları bu etkinliklere yönlendirmelidirler (Eroğlu, 2008).

Ders dışı etkinlikleri şu şekilde sınıflandırabiliriz; okullarda yapılan açılış, kapanış seremonileri, önemli insanların doğum ve ölümlerinin hatırlanması amacıyla yapılan tören ve konuşmalar, milli bayramlar, belirlenmiş bazı zamanlarda yapılan konferanslara katılım, okulca yapılan çeşitli müsabakalar, okul tarafından çıkarılan gazete, dergi ve yıllık, kitap ve dergi basımı, bando, okul orkestrası, koro gibi müzik etkinlikleri ve temsiller, münazaralardır. Bu tür etkinlikler toplumsal işlevi olan ve

hemen her öğrencinin katılımını gerektiren ve bir şekilde mutlaka bir öğrenci tarafından ilgi duyulabilecek konuları içermektedir (Arslantaş, 1989, s: 114).

Bu faaliyetler öğrencilere, görev alma, sorumluluğunu yerine getirme, eleştiriye hazır olma, topluluğa hitap gibi çeşitli bireysel alışkanlıklar kazandırır. Diğer yandan ise, öğrenciler ilerideki mesleki yaşamlarının bir tür ön uygulamasını yaparlar. Bu meslekte bilgi ve tecrübelerini ilk olarak bu şekilde tatmış olurlar. Ayrıca, bu şekilde sağlanan edinimler, derslerindeki başarıyı ve kendilerine olan güvenlerini artırır. Toplumla faydalı olmak konusunda da toplumun kuralları çerçevesinde sorumluluklarını yerine getirme bilincini anlarlar (Binbaşoğlu, 1994, s: 28-29).

Ders dışı etkinliklerin önemli bir yararı da, öğrencilerin bağımsız hareket etme kabiliyetlerini geliştirmelerini sağlamasıdır. Öğrenciler demokratik bir ortamı, onun gerekliliklerini ve kişiliklerini tanıyabilmektedir. Bu faaliyetlerde, toplumun çok fazla önemseyemediği ve üstüne düştüğü, vatandaşlık görevi ve topluma yararlı olma eylemlerinin eğitime yansıtılmasındaki önemi anlaşılır. Öğrencilerin demokrasi kavramını anlamalarını, demokratik davranış kazanmalarını sağlayacak en önemli çalışma bu faaliyetlerdir. Öğrenciler bu faaliyetlerle sorumluluk duygusu kazanır, bir şeyler yapabilmeyi öğrenir.

2.6. Sosyal Kulüpler Dışındaki Ders Dışı Etkinlikler

Ders dışı etkinliklerin büyük ve önemli bir bölümünü sosyal kulüp çalışmaları oluşturmaktadır. Sosyal kulüpler, okullardaki zorunlu derslerin dışında öğrencilere kazandırılmayı amaçlayan bir takım davranışların tamamıdır.

Eğitimde, hızla gelişen teknolojiyle birlikte geçerliliğini kaybeden bilgileri öğrencilere kazandırmak yerine, bilgiyi kendilerinin keşfedeceği bir ortam hazırlanmalıdır. Bu ortamda öğrenciler kendilerini rahat hissedecek, düşüncelerini özgür bir biçimde ifade edecekleri ortam hazırlanmalıdır. Bu süreçte öğretmenler; öğrencilerin farklı fikirler üretmesini engelleyici faktörleri ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca onların gelişimlerine uygun kaynaklar kullanılmalıdır.

Bir okulun ya da eğitimin başarısının artırılması için çeşitli düzenlemeler yapılmalıdır. Bunun için en doğru değişim öğretmenlere yönelik olacak değişimler

olacaktır. Çünkü eğitimde öğretmen en önemli faktörlerden biridir. Eğitimde yapılacak değişiklikte önce öğretmenden başlanmalıdır(Külahçı, 1984).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere, sosyal etkinlikler kapsamı aşağıdaki faaliyetleri içermektedir: Okulda (MEB Yönetmelik, 2005, m:20);

- a. Geziler,
- b. Yarışmalar,
- c. Beden eğitimi, izcilik, müzik ve halk oyunları çalışmaları,
- d. Yayınlar,
- e. Gösteriler,
- f. Tiyatro çalışmaları,
- g. Defile, sergi ve kermes gibi çalışmalarla çeşitli etkinlikler düzenlenebilir.

Sosyal etkinlikler kapsamında yakın çevre, yurt içi ve yurt dışına inceleme veya ziyaret amaçlı geziler düzenlenebilir. Bu geziler, hazırlanacak gezi planına göre yapılır. Planlardaki konularla ilişkili olarak sosyal faaliyetlerin çalışma programlarında belirtildiği gibi geziler düzenlenebilir. Geziler, İl veya İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden alınan izinle ve bir gezi planının yapılmasıyla gerçekleştirilir. Gezilerde bir yönetici ve bir gözetmen öğretmen olacaksa öğrenci sayısı 40 öğrenciyi geçmemelidir (SEY, 2005, m: 21).

Başarıyı güdüleyen en önemli faktörlerden biri de öğrenciyi ödüllendirmektedir. Buna bağlı olarak sosyal etkinlikler kapsamında yürütülen çalışmalar da, öğrencilerin daha çok bilimsel düşünmesine, saygılı ve sevgili olmasına, arkadaşlarıyla ilişkilerinde saygılı olmasına olanak sağlayacak çeşitli yarışmalar düzenlenmelidir. Öğrencilerin dilimizi en doğru ve en güzel şekilde kullanabilmesini sağlayacak ve bu yolda kendini geliştirebilmesi için duyuru, gazete, dergiler çıkarılabilir.

Sosyal kulüpleriyle beraber dergi, yıllık, gazete çıkarılarak öğrencilerin Türkçe'yi düzgün, güzel ve etkili kullanmaları, bilimsel düşünceleri, kişiliklerini ve yeteneklerini geliştirmeleri sağlanabilir.

Okulda veya okul dışında yapılan tüm etkinlikleri yansıtan resim, fotoğraf, karikatür, şiir, bilimsel ve edebî yazılarla proje çalışmalarına yer verilebilir. Okullarda,

öğrencilerin gelişimlerine eğitici, öğretici çeşitli gösteriler seyretmelerine imkan sağlanır. Panel, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlenir (MEB Yönetmelik, 2005, m: 24-25).

Öğrencilerin düzgün bir kişiliğe sahip olmalarına, boş zamanlarını en verimli şekilde değerlendirmelerine olanak sağlayan izcilik, beden eğitimi ve halk oyunları gibi çalışmalar yapılmalıdır (Seçgin, 1996, s: 16). Öğrenciler ilgi ve yeteneklerine göre bu çalışmalara yönlendirilir.

Türk Milli Eğitimin genel amaçlarına göre okullarda tiyatro çalışması düzenlenebilir. Çünkü tiyatro çalışmaları öğrencilerin milli duygularını güçlendirir. Okulla yaşadığı çevre arasındaki ilişkiyi sağlam temellere dayandırır. İlköğretim düzeyinde yapılacak olan tiyatro çalışmaları kısa tutulur. Öğrenciler yaptıkları bu çalışmaları uygun zamanlarda kendi okulları ile il/ilçedeki diğer okullarla yerel düzeyde topluma sunabilir (SEY, 2005, m: 26-27).

2.7. Sosyal Kulüp Çalışmalarının Amacı

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim kurumları, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği 5. maddesine göre; sosyal etkinliklerin amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılâplarına, Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı vatandaşlar olarak yetişmelerine, ilgilerini ve yeteneklerini geliştirerek gerekli bilgileri kazanmalarına fayda sağlar.

Bu amaçla öğrencilere (MEB Yönetmelik, 2005, m: 5):

- a. İnsan haklarına ve demokrasi ilkelerine saygı duyabilme,
- b. Kendini tanıyabilme, bireysel hedeflerini belirleyebilme, yeteneklerini geliştirebilme, bunları kendisinin ve toplumun yararına kullanabilme,
- c. Çevreyi koruma bilinciyle hareket edebilme,
- d. Kendine ve çevresindekilere güven duyabilme,
- e. Planlı çalışma alışkanlığı edinebilme, serbest zamanlarını etkin ve verimli değerlendirebilme,
- f. Girişimci olabilme ve bunu başarı ile sürdürebilme, yeni durum ve ortamlara uyabilme,

- g. Savurganlığı önleme ve tutumlu olabilme,
- h. Bireysel farklılıklara saygılı olabilme; farklı görüş, düşünce, inanç, anlayış ve kültürel değerleri hoşgörü ile karşılayabilme,
- i. Aldığı görevi istekle yapabilme, sorumluluk alabilme,
- j. Bireysel olarak veya başkalarıyla iş birliği içinde çevresindeki toplumsal sorunlarla ilgilenebilme ve bunların çözümüne katkı sağlayacak nitelikte projeler geliştirebilme ve uygulayabilme,
- k. Grupça yapılan görevleri tamamlamak için istekle çalışabilme ve gruba karşı sorumluluk duyabilme gibi tutum, davranış ve becerilerin kazandırılmasına çalışılır.

2.8. Sosyal Kulüp Çalışmalarının İlkeleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim kurumları, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği 6. maddesine göre; öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarında katılımcılık, planlılık, süreklilik, üretkenlik, gönüllülük ve iş birliği temel ilkedir.

Bu ilkeler doğrultusunda (MEB Yönetmelik, 2005, m: 6):

- a. İlköğretim ve orta öğretimde öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarının, öğrencilerin gelişim seviyesine göre belirlenmesine,
- b. Çevresine duyarlı ve liderlik özelliklerine sahip bireyler olarak yetişmelerine, ilgi ve istidatlarını geliştirmelerine,
- c. Demokratik yurttaşlık bilincini geliştirebilecek eğitim uygulamalarının, hayatın tüm alanlarına yayılarak yapılacak çalışmaların okul içi ve okul dışı etkinlikleri içermesine,
- d. Öğrencilerin toplumsal hayata, sorunların çözümüne, yerel düzeyde katılımına ve yöneltici projeler hazırlamaya özendirilmesine,
- e. Her bireyin topluma katkı sağlayabileceği göz önüne alınarak tüm etkinliklerde geniş katılımın sağlanmasına,
- f. Öğrencilerin yönlendirilmelerine ve kariyer gelişimlerinin desteklenmesine,

- g. Sosyal etkinlik çalışmalarının planlanması ve yürütülmesinde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve ihtiyaçları ile çevrenin imkân ve şartlarının göz önünde tutulmasına,
- h. Etkinliklerde verimi sağlamak için okul ve halk eğitim merkezlerinde oluşturulan sosyal kulüpleri arasında ortak çalışmalar yapılmasına ve bunların imkânlarından yararlanılmasına,
- i. 1) Çalışmaların daha çok ders dışı zamanları kapsayacak ve değerlendirecek şekilde planlanıp uygulanabilmesine,
- j. Ders programlarının göz önünde bulundurularak desteklenmesine,
- k. Yurt içinde veya yurt dışında bulunan okullardaki öğrenciler ile ortak çalışmalar yapmalarına,
- l. Engelli öğrencilerin öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarına ilgi ve istekleri doğrultusunda etkin olarak katılabilmeleri için gerekli ortam ve şartların sağlanmasına,
- m. Sosyal etkinlik çalışmalarının danışman öğretmenlerin gözetiminde kulüp üyesi öğrencilerle planlanıp yürütülmesine,
- n. Çalışmalarda resmî, özel sivil toplum kurum ve kuruluşlarıyla öğrenci ve veli iş birliğinin sağlanmasına,
- o. Sosyal etkinliklerle öğrencilerin estetik, etik ve duygusal yönden gelişmelerinin sağlanmasına özen gösterilir.

2.9. Sosyal Kulüplerin İşleyişi

2.9.1. Sosyal kulüplerin kurulması

Sosyal kulüplerin kurulması, öğretim yılının başlamasının hemen ardından sınıf öğretmenlerinin sınıf temsilcilerini seçmesi ile başlar. Okul yöneticisi başkanlığında, sınıf temsilcisi ve öğretmenlerin katıldığı toplantıda, sosyal kulüplerine gerekli görülürse yeni kulüpler eklenebilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Bu kulüplerin dışında kulüpler kurulabileceği gibi, birbiri ile yakın ilişkili kulüpler birleştirilerek yeni kulüplerin kurulmasına da gidilebilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Okul müdürü, ders yılı başında sosyal kulüplerine danışman öğretmenleri ilgilerine, isteklerine ve yeteneklerine bakarak görevlendirir. Sene başında yapılan öğretmenler kurulunda hangi öğretmenin hangi kulüpte görevlendirileceği kararlaştırılır. Gerekli görülürse bir kulübe birden fazla öğretmen görevlendirileceği gibi, bir öğretmene birden fazla kulüpte görev verilebilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Ayrıca, kulüp ve toplum hizmeti kapsamındaki etkinliklerin verimli bir şekilde yürütülmesi için danışman öğretmenler, öğrenciler, gönüllü veliler ve diğer öğretmenlerle iş birliği içinde çalışmalarını düzenlemek amacı ile bir de Sosyal Etkinlikler Kurulu kurulur. Sosyal etkinlikler kurulu müdür, müdür yardımcısı, danışman öğretmen ve 3 öğrenciden oluşur (MEB Yönetmelik, 2005).

2.9.2. Sosyal kulüplere öğrenci seçimi

Sınıf öğretmenleri ile sınıf/şube rehber öğretmenleri, belirlenen sosyal kulüplerinin tanıtımını, amaçlarını, çalışma esaslarını, öğrencilere kulübü seçmeden önce açıklar. Öğrencilerin ilgi duydukları en az bir öğrenci kulübüne üye olmaları zorunludur. Aynı zamanda her öğrencinin, bir öğrenci kulübü üyesi olmakla birlikte, isterse sınıf öğretmeni ve sınıf/şube rehber öğretmenin bilgisinde diğer bir öğrenci kulübüne ve etkinliklerine de katılabilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Sınıf öğretmenleri ile birlikte şube rehber öğretmenleri sınıflarında öğrenci listesi oluşturur ve bu listeyi danışman öğretmene okul yönetimine teslim eder. Danışman öğretmen ise oluşturulan kulüpteki öğrenci sayısını liste halinde oluşturur. Bu listeyi de sosyal etkinlik kuruluna verir (MEB Yönetmelik, 2005).

2.9.3. Sosyal kulüplerin çalışma şekli

Öğrenci kulübüyle ilgili işlerin planlanması ve yürütülmesi, danışman öğretmenin rehberliğinde ders saatleri dışında öğrenciler tarafından gerçekleştirilir. Eğitsel kulüplerde yapılan toplantılarda kendi iç tüzüğü oluşturulur, öğrencilerin içinden başkan, yönetim ve denetim için asil yedek üyeler gibi iç tüzüğe göre öğrenci seçimleri yapılır (MEB Yönetmelik, 2005).

Eğitsel kulüp çalışmalarında sosyal etkinlik ya da proje yapılır. Bunlardan hangisinin yapılacağına öğrencilerle danışman öğretmenler birlikte karar verir. Sosyal etkinlik yapılmasına karar verilmişse Sosyal Etkinlikler Yıllık Çalışma Planı hazırlanır. Proje yapılması kararlaştırılmışsa Sosyal Etkinlikler Proje Öneri Formu hazırlanır. Yapılan çalışmalar, kurul ve okul müdürünün onayı ile uygulamaya konulur (MEB Yönetmelik, 2005).

İl/ilçe milli eğitim müdürlükleri sosyal etkinliklerin mevzuatına uygun olarak kurs veya seminerler yapar. ve bu seminerlere yöneticiler ve danışman öğretmenler katılır (MEB Yönetmelik, 2005).

Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti ile ilgili projeler, çevrede bulunan kişi, resmî/özel kurum/kuruluşlar ile diğer sivil toplum kuruluşlarına önerilerek her türlü katkıları istenebilir. Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti ile ilgili örnek etkinlik çalışmaları; okul yönetiminin gözetiminde okul pano, gazete, dergilerinde; gerektiğinde ilgili birimlerin web sitelerinde yayımlanabilir. Ayrıca okul müdürlüğü ve il/ilçe millî eğitim müdürlüğünün uygun bulunduğu yerlerde bu çalışmalar sergilenebilir. Sosyal etkinlikler de başarılı olan öğrencilere; okul yönetimi, il/ilçe millî eğitim müdürlüğü, resmî, özel kurum ve kuruluşlar ile diğer sivil toplum kuruluşlarınca ödül verilebilir. Ayrıca bilim, edebiyat, resim, müzik, drama, halk oyunları, spor, özel bilgi, beceri ve yetenek isteyen diğer alanlarda başarılı olanlara Başarı Sertifikası verilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Öğrenciler, danışman öğretmenleri gözetiminde sene başında hazırladıkları, formları ve süreleri ilgili yönetmelikçe belirlenmiş çalışmalar doğrultusunda proje hazırlar ya da sosyal etkinlik yapar. Bunlardan başka öğrenciler toplum hizmeti çalışmaları yapar (MEB Yönetmelik, 2005).

2.9.4. Sosyal etkinlik çalışmalarının değerlendirilmesi

Değerlendirme, eğitim öğretim sürecinin her aşamasında büyük bir öneme sahiptir. Eğitim sürecinin başında, ortasında ve sürecin sonundaki değerlendirme aşamalarının her birinin ayrı bir fonksiyonu vardır. Değerlendirme öğrenmeyi kolaylaştırır, değerlendirme ile eksikler giderilir. Ayrıca değerlendirme, uygulanan eğitimin başarıya ulaşmış ulaşmadığı konusunda bilgi verir.

Sosyal etkinlik çalışmalarının değerlendirilmesi hem öğrenci hem de öğretmene ilgili formlar doldurularak yapılır. Öğrenciler projelerini tamamladıklarında “Sosyal Etkinlikler Proje Sonuç Raporu’nu danışman öğretmene verir (MEB Yönetmelik, 2005).

Sosyal etkinliklerle ilgili olarak çalışmaların öğrenci tarafınca değerlendirilmesi için EK-7 formu öğrenci tarafından doldurulur. “Sosyal Etkinlikler Öğrenci Değerlendirme Formu” olarak adlandırılan bu formda, çalışmaların öğrenciye ne gibi faydalar sağladığı öğrencinin kendi görüşüne göre değerlendirilir. Öğrenci formdaki soruları cevaplar ve danışman ya da sınıf öğretmenine teslim eder(MEB Yönetmelik, 2005).

Sosyal etkinliklere katılan öğrencinin değerlendirilmesi amacı ile de EK-8 formu düzenlenir. “Sosyal Etkinlikler Öğretmen Değerlendirme Formu” olarak adlandırılan bu formda ise, öğretmenin öğrenci hakkındaki gözlemleri ve kulüp çalışmalarındaki etkinliğine ilişkin görüşleri yansıtılır. Öğrencinin sınıf öğretmeni veya danışman öğretmeni tarafından doldurulan form okul yönetimine teslim edilir (MEB Yönetmelik, 2005).

Öğrenciler, sosyal etkinlikler çerçevesinde çalışmaları yapıp yapmadıkları karnelerde yer alan bölüme yazılır (MEB Yönetmelik, 2005).

Eğitim öğretimin ayrılmaz bir parçası olan değerlendirme sosyal etkinlik çalışmaları için de gereklidir. Öğrencilere kazandırılması amaçlanan davranışların kazandırılıp kazandırılmadığını anlamak için de değerlendirme yapmak gereklidir. Kulüplerde kazandırılması gereken davranışlara uygun olarak ölçme ve değerlendirme yapmak gereklidir. Böylece kulüplerdeki amaçların uygunluğu tespit edilmiş olur. Elde edilen sonuçlar da rehberlikte ve diğer dersler için kullanılır.

2.10. Sosyal Kulüplerin Önemi

Belli bir yaşı geçtikten sonra bireyin beceri ve tavırları öğrenmesine ilişkin yapılan deneyler sonucunda görülmüştür ki, yeterli olgunluk çağını geçiren çocukların gerekli bilgi, beceri ve tavırları diğerlerinden daha iyi öğrenmeleri mümkün olmamıştır (McConel, 2003). Bu sebeple eğitsel faaliyetlerin mutlaka kişiye uygun yaşta yaptırılması gerekir. Okullarda erken yaşta eğitsel faaliyetlerle tanışan öğrenci, keşfedeceği ilgi ve yeteneğini geliştirme şansı bulabilir.

Öğrencilerin birbirine benzer yönleri göz önünde tutularak bir araya getirilmesi ile sınıflar oluşturulur. Sınıfları oluşturmaktaki amaç öğrenmeyi kolaylaştırmaktır (Başaran, 2006). Eğitsel faaliyetlerde ise öğrenciler ilgi ve istekleri doğrultusunda bir araya gelerek eğitsel kulüpleri oluşturur. Eğitsel kulüpler etkileşim yolu ile medeni cesaret kazandıracığı, öğrenmeyi hızlandıracığı gibi aidiyet duygusunun gelişimine de katkı sağlayacaktır. Toplum içerisinde karar alma, seçme seçilme gibi temel demokratik hakları kavrayacaktır (Çınar, 2002). Bu sebeple okullarda eğitsel çalışmaların yapılması, öğrenciler için yeteneğin geliştirilmesi, kulüpler kurularak yapılması ise toplumsal yaşamı öğrenmesi için gereklidir.

2.11. Sosyal Kulüplerin Gerekliği

Eğitimdeki önemi bakımından insan güdülerini altı ana bölümde incelenmektedir. Bu bölümlerden sevilme ve kabul edilme; güven içinde olma, arkadaş ve dost kazanma, toplumca beğenilme, bir gruba ait olma, başkalarını memnun etme, iyilik yapma ve övülme gibi ihtiyaçlardır. Eğitsel kulüp faaliyetleri içerisinde bulunan bir öğrenci, içerisinde bulunacağı küme ile olumlu etkileşimi ve başarılı çalışmaları ile bu gereksinimini karşılayabilir. Çevrede yer edinme ve tanınma; mal edinme, edindiklerini koruma, başkalarını yönetme ve yönetilme, başkalarını koruma, saygınlık kazanma, kınanmaktan ayıplanmaktan kaçınma gibi ihtiyaçlardır. Demokratik bir ortamın oluşturulduğu eğitsel kulüplerdeki çalışmalarda öğrencinin liderlik vasfı ortaya çıkarak grubu peşinden sürükleyebilir ya da lidere bağlanarak onu izleme gereksinimlerini karşılayabilir. Gruptaki çalışmaları ve tavırları ile saygınlık kazanabileceği gibi toplumsal baskının varlığını öğrenir. Zihinsel yaşam ve yaratıcılık; kendini anlatabilme, bilgi beceri edinme, yorumlama gibi ihtiyaçlardır. Eğitsel faaliyetler sayesinde öğrenci bu gereksinimlerini de rahatlıkla karşılama imkânı bulabilir (Koçinalı, 2008, s: 16).

2.12. Sosyal Kulüpler İle İlgili Görevler

2.12.1. Okul müdürün görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 14. maddesi göre; sosyal kulüplerin mevzuata uygun olarak yürütülmesinden müdür sorumludur. Gerekli görürse müdür, bazı durumlar da

müdür yardımcısı ve öğretmenlere de yetki ve sorumluluk verebilir. Müdür (MEB Yönetmelik, 2005, m: 14);

- a. Velilere gerekli duyuruları yapar ve onları çalışmalara katılmaya teşvik eder.
- b. Okulun eğitim-öğretime açılışının 3 üncü haftasında sosyal kulüp ve toplum hizmeti çalışmalarını başlatır.
- c. Danışman öğretmen ve gönüllü velilere rehberlik yapar, gerektiğinde yazışmaları koordine eder.
- d. Öğrenci kulübü çalışma planları ile proje önerilerini onaylar.

2.12.2. Danışman öğretmenin görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 15. maddesinde belirtildiği üzere; danışman öğretmen (MEB Yönetmelik, 2005, m: 15);

- a. Kulübün öğrenci sayısını liste hâlinde sosyal etkinlikler kuruluna bildirir.
- b. Çalışmalarda öğrencileri, yaratıcı ve özgün fikirler üretmeye teşvik eder.
- c. Çalışmaların genel gözetim ve rehberliğini sağlar.
- d. Çalışmaların seyrini takip ederek sonucu, sosyal etkinlikler kuruluna bildirir.
- e. Kulüp çalışmaları ile ilgili yazışmaları koordine eder.
- f. Sosyal Etkinlikler Yıllık Çalışma Planı, Sosyal Etkinlikler Proje Uygulama Takvimi, Sosyal Etkinlikler Öğrenci Değerlendirme Formu, Sosyal Etkinlikler Proje Öneri Formu ve Sosyal Etkinlikler Proje Sonuç Raporunun hazırlanmasına rehberlik eder.
- g. Yapılacak tüm çalışmalarda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini etkilemeksizin yazım kuralları ve benzeri konularda yardımcı olur.
- h. Kulüpteki öğrenciler ile toplanır, onları yönlendirir ve yapılan çalışmaları değerlendirir.
- i. Okul müdürüne karşı sorumludur.

2.12.3. Sınıf rehber öğretmenlerinin görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 16. maddesinde belirtildiği üzere; sınıf öğretmenleri ile sınıf/şube rehber öğretmenlerinin görevleri şunlardır (MEB Yönetmelik, 2005, m: 16);

- a. Öğretmenler, kurulca belirlenen kulüplerin amaçları ve çalışmaları hakkında öğrencileri bilgilendirir.
- b. Öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre belirlenen kulüplere göre üye olmalarını sağlar.
- c. Kulüplere öğrenci seçiminde danışman öğretmenle iş birliği yapar.
- d. Sınıflarda oluşturulan öğrenci listelerinin bir örneğini danışman öğretmene bir örneğini de okul yönetimine verir.
- e. Okulda ve çevrede yapabilecekleri toplum hizmetlerini öğrencilere tanıtır.
- f. Öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda toplum hizmeti çalışmalarına yönlendirir. Bu çalışmalarda öğrencilere rehberlik ve danışmanlık yapar.
- g. Kulüp çalışmaları ve toplum hizmetleri ile ilgili projenin hazırlanmasında ve uygulanmasında öğrencilere rehberlik yapar.
- h. Projenin uygulama aşamalarında öğrenci velisiyle iş birliği içinde bulunur.
- i. Projenin uygulama aşamalarında çalışmaları izler, görülebilecek eksikliklerin giderilmesi için gerekli tedbirleri alır.
- j. Çalışmaların sonucunda projeyi değerlendirerek öğrenci değerlendirme formu ile sonucunu gizlilikle okul yönetimine bildirir.

2.12.4. Gönüllü velinin görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 17. maddesinde belirtildiği üzere; gönüllü veli(MEB Yönetmelik, 2005, m: 17);

- a. Proje önerilerinin hazırlanmasında ve proje uygulanması sırasında sınıf öğretmenleri ile sınıf/şube rehber öğretmenlerine yardımcı olur.
- b. Etkinliklerin, bireysel veya gruplar hâlinde yapılmasına katkı sağlar.

- c. Okul dışı çalışmalarında öğrencilere yardımcı olur.
- d. Gerektiğinde çalışmalara maddî destek sağlar.

2.12.5. Öğrenci kulübü temsilcisinin görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 18. maddesinde belirtildiği üzere; temsilci (MEB Yönetmelik, 2005, m: 18);

- a. Öğrencilerle birlikte yıllık çalışma planlarının hazırlanmasını sağlar ve onaylanması için danışman öğretmene verir.
- b. Yapılacak faaliyetlerle ilgili görev paylaşımını ve görev dağılımını danışman öğretmene bildirir.
- c. Yapılan çalışmalar hakkında danışman öğretmeni bilgilendirir.
- d. Kulüp üyelerinin belirli zamanlarda toplanmasını sağlar.
- e. Kulüp çalışmalarıyla ilgili yazışmaları yapar ve dosyalanmasını sağlar.
- f. Kulüp üyelerince yapılacak proje çalışmalarında koordineyi sağlar.

2.12.6. Öğrencilerin görevleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinin 19. maddesinde belirtildiği üzere; öğrenciler (MEB Yönetmelik, 2005, m: 19);

- a. En az bir öğrenci kulübüne üye olur ve en az bir toplum hizmeti yapar.
- b. Toplantı ve çalışmalara düzenli olarak katılırlar.
- c. (Değişik bent:2.3.2008/26804 RG) Toplum hizmeti çalışmalarını düzenli olarak kaydeder ve danışman öğretmene her ayın sonunda imzalatır.
- d. (Değişik bent:2.3.2008/26804 RG) Proje çalışmalarında yapacakları değişiklikleri, öncelikle danışman öğretmen olmak üzere sınıf öğretmeni ile sınıf/şube rehber öğretmenine bildirir.
- e. Kendisi ile ilgili doldurması gereken formları zamanında danışman öğretmene verir.
- f. Okul dışında yaptıkları etkinliklerde okulunu en iyi biçimde temsil etmeye çalışır.

Sosyal kulüp çalışmalarının planlanmasında ve yürütülmesinde örgütlenme çok önemlidir. Tek başına yürütülmeye çalışılan sosyal kulüplerde istenilen amaca ulaşılmaz. Bu yüzden kulüp çalışmalarının her aşamasında okul yönetimi bu koordinasyonu sağlamalıdır. Böylece etkinliklerin planlanma, yürütülme ve değerlendirilme aşamasında herkesin katkısı olacağı için, amaca ulaşmak daha kolay olur.

2.13. Sosyal Kulüplerle İlgili Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde, sosyal kulüplerle ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan bazı çalışmalara ve kulüplerin literatürdeki yerine kısaca yer verilecektir. Böylece araştırmanın, diğer çalışmalarla bütünlük içinde görülmesi sağlanacaktır.

“Okullarda sosyal kulüplerin işlevselliği” konulu tezinde Birtürk (2015) resmi okullarda uygulanan sosyal kulüplerin ilkokullardaki işlevselliğini ortaya koymak, elde edilen sonuç ve bulgulara uygun öneriler oluşturmak amacıyla çalışmayı yapmıştır. Araştırma tarama modelinde yapılmıştır. İstanbul ili Ümraniye ilçesinde seçilen dört ilkokulda uygulanmıştır. Örneklem seçiminde basit tesadüfi örnekleme modeli kullanılmıştır. Öğrencilerden 273 tanesine ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda cinsiyet, istenen sosyal kulüplerin açılma durumu, okulun kulüp çalışmalarının düzenli devam edip etmediği, uygun mekân değişkenlerine göre ankette yer alan ifadelere verdikleri cevaplarda manidar düzeyde farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

“Sosyal kulüplerde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri” konulu makalede Yaman ve Ersal (2015) yaptığı bu çalışmada ortaöğretimdeki öğrencilerin kulüplerin işleyişinde yaşadığı sorunları belirtmek ve bu sorunlara çözüm önerisi getirmek amacıyla yapmıştır. Bu çalışma betimsel bir çalışmadır. İstanbul ilindeki ikisi teknik ve meslek lisesi, ikisi imam hatip lisesi, biri Anadolu lisesi olmak üzere altı liseden rastgele seçilmiş 305 öğrenci bu çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Ortaöğretim kurumlarının eğitsel kulüplerin planlanması, yürütülmesi, yönlendirme, maddi kaynakların ve imkânların yetersizliği gibi konularda sorunlar yaşandığı araştırma sonucunda ortaya konulmuştur.

“Eğitim kurumlarındaki sosyal kulüplerin etkililiğinin incelenmesi: Uygulamada Değişim İhtiyacı” konulu çalışmayı Akar ve Nayir (2015) kamu ilköğretim okulları ve

liselerde uygulanan sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine ilişkin var olan durumu öğrenci görüşlerine dayalı olarak ortaya çıkarmak, geleceğe dönük önerileri belirlemek amacı ile yapmıştır. Araştırma tarama türünde nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. İstanbul İli'nde öğrenim görmekte olan toplam 1574 öğrenci araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen “Sosyal Kulüplerin Amacına İlişkin Görüşler” ölçeği kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Lise öğrencileri sosyal kulüp çalışmalarını etkisiz bulurken, ilköğretim öğrencileri etkili bulmaktadır. Öğrenci görüşleri arasında öğretim kademesi ve sınıf düzeyine göre anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

“Ortaokullarda sosyal kulüp etkinlikleri kapsamında yapılan toplum hizmeti çalışmalarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri” konulu çalışmayı Gömleksiz ve Kılınc (2015) ortaokul öğretmenlerinin sosyal kulüp kapsamında yapılan toplum hizmeti çalışmalarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında öğretmenlerden toplum hizmeti çalışmalarının önem ve gerekliliği, okul içi ve okul dışında yapılan etkinlikler, yaşanan sorunlar, öğrencilerin çalışmalara katılım düzeyleri ve çalışmaların daha etkili uygulanabilmesine ilişkin görüşlerini almak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. N-VIVO 8 programı kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler, yapılan bu çalışmaları özellikle çocukların sosyalleşmesi ve çevreyle işbirliğine yönlendirmesi nedeniyle önemli ve gerekli gördüklerini belirtmişlerdir.

“İlkokul ve ortaokullarda uygulanan sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik öğretmen görüşleri” konulu çalışmada Sağlam ve Yayla (2014), İlkokul ve ortaokullarda uygulanan sosyal kulüplerin işlevlerine yönelik öğretmen görüşleri incelemiştir. Çalışma da 2012-2013 eğitim öğretim yılı II. döneminde Van ili merkez ilçesinde ilk ve ortaokullarda görev yapan 412 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma tarama modeline uygun bir şekilde yapılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan ve pilot uygulaması yapılan “Sosyal Kulüplerin İşlevlerini Belirleme Ölçeği” ile elde edilmiştir. Sonuç olarak öğretmenler, sosyal kulüplerin işlevlerinin amacına ulaşp ulaşmadığına yönelik olarak orta düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşleri cinsiyet, branş, kıdem, mezun olunan fakülte

türü, sosyal etkinliklere katılma sıklığı ve sosyal içerikli bir projede yer alma değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta iken, öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

“Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan eğitsel ve sosyal kulüplerin amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri konulu tezini Karakaya(2012) devlet okullarında, eğitici kol çalışmalarının amaçlarına ulaşmasında, yeterlilik düzeylerini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırmanın örneklemini Kars merkezde görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında bir anket çalışması yapılmıştır. Verilerin analizi SPSS paket programı ile t-testi uygulanarak yapılmıştır. Verilerden elde edilen sonuçlara göre; eğitici kol çalışmalarının devlet okullarında istenilen düzeyde ve nitelikte yapılıp yapılmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca grupta çalışma zevki aşılama, planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırma, demokratik tutum ve alışkanlıklar kazandırma gibi konularda, devlet okullarının hangi etkililik düzeyinde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

“Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalara yönelik tutumları ve bu çalışmalarda karşılaşılan sorunların incelenmesi” konulu tezinde Akay (2012), Gediz İlçesinde görev yapan 360 öğretmene anket uygulamıştır. Araştırma sonunda, amaca uygun sosyal etkinlikler hem öğrenci hem de öğretmenin verimini olumlu yönde etkileyerek eğitime büyük katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

“İlköğretim okullarındaki eğitsel kulüp uygulamalarının etkililiğine ilişkin öğrenci – öğretmen – veli ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi” konulu tezinde Onay(2012) ilköğretim okullarındaki eğitsel kulüp uygulamalarının etkililiğine ilişkin öğretmen, öğrenci, veli ve yönetici görüşlerinin ortaya çıkarılması ve bu görüşlerin bazı değişkenler açısından karşılaştırarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini Samsun şehir merkezindeki ilköğretim okulları ve bu okullardaki eğitsel kulüp uygulamaları oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ilköğretim okullarındaki eğitsel kulüp uygulamalarının etkin olmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırma sonuçları genel olarak incelendiğinde ise öğretmen ve yöneticilerden elde edilen bulguların birbirleriyle farklılaşmadığı benzer olduğu görülmüştür.

Gökçer ve Zincirli (2011), Fırat Üniversitesi’nde yaptıkları “Kulüp çalışmalarının gerçekleşme düzeylerine ilişkin danışman öğretmen ve kulüp temsilcisi

öğrencilerin algıları” isimli çalışma yapmıştır. Araştırmanın örneklemini Elazığ’ın 10 ilçe merkezinde 203 adet danışman öğretmen ve 192 adet öğrenci kulübü temsilcisi oluşturmuştur. Araştırma verileri MEB 2008 Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği’ne göre hazırlanan ölçme aracı ile elde edilmiş ve hata payı 0.05 olarak alınmıştır. Ölçme araçlarından aldıkları toplam puan kulüp çalışmalarına ilişkin algılarının düzeyini belirtmektedir. Bulgulara göre, danışman öğretmenlerin ve kulüp temsilcisi öğrencilerin, görevlerini bazı görevleri dışında “her zaman” ve “sık sık” düzeyde gerçekleştirdikleri görülmüştür. Bazı kulüplerin bazı okullarda hiç kurulmadığı, bazı kulüplerin ise kurulduğu halde öğrenci temsilcisinin bulunmadığı belirlenmiştir. Altıncı sınıftaki kulüp temsilcisi öğrencilerin görevlerini, yedinci ve sekizinci sınıftaki öğrencilere göre daha yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri ortaya konulmuştur. Kulüp çalışmalarının etkili ve verimli olmadığı, danışman öğretmenlerin öğrencileri bile tanımadığı sonucuna varılmıştır.

“İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Kulübü ve Toplum Hizmeti Uygulamalarındaki Sorunlar ve Çözüm Önerileri” isimli araştırmada AR-GE (2011), ilköğretim okullarında kulüp ve toplum hizmeti çalışmalarının uygulama düzeylerini saptamayı amaçlamıştır. Çalışmanın evrenini Ankara’nın merkez ilçelerinden tesadüfi yöntemle seçilen 100 öğretmen oluşturmaktadır. Öğrencilere çeşitli maddelerden oluşan görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf rehber öğretmenlerinin kulüplerin amaçlarını tanıttıkları görülmüştür. Velilerin ise %78 lik bir bölümünün çalışmalara katılmadığı, işbirliğinde bulunmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Kulüp temsilcilerinin de veliler kadar aktif olmadığı öğretmenlerin %75 lik bir bölümünün ise çalışmaları kendilerinin yaptığı sonucuna varılmıştır.

“Rekreasyon bağlamında öğrenci algılarına göre sosyal kulüplerin işlevselliği” konulu makalesinde Yaman (2011), sosyal kulüplerin işlevselliğini öğrenci görüşleri doğrultusunda belirlemiştir. Araştırmanın evrenini meslek liselerinde öğrenim gören 6 kız, 6 erkek oluşturmuştur. ve bu öğrencilere mülakat yapılmıştır. Çalışma sonucuna göre; öğrencilerin sosyal kulüplere derslerin zorunlu atmosferinden kaçmak için katıldığı görülmüştür. Aynı zamanda; öğretmenin gözüne girme, eğlenme ve kendini geliştirmek için kulüplere katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

“Öğretmenlerin eğitici kulüp çalışmalarına ilişkin tutumları” konulu tezinde Kılıçarslan (2009), 40 maddelik bir ölçekle İstanbul İli Anadolu yakasında görev yapmakta olan öğretmenlere bir tutum ölçeği uygulamıştır. Araştırmacı örneklemini oluşturan öğretmenlerin bazı değişkenlere göre görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını incelemiştir. Araştırma neticesinde, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

“Ortaokullardaki sosyal kulüp etkinliklerinin rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi” konulu tezinde Özkaptan (2007), Adapazarı Merkezindeki özel ve devlet okullarında okuyan 13-18 yaş arası ortaöğrenim öğrencilerine anket uygulaması yapmıştır. Araştırma sonucunda, sosyal kulüp çalışmalarının devlet okullarında hedeflerine ulaşmadığını, özel okullarda ise, uygulamaların büyük çoğunlukla öğrenci istek ve beklentilerine ve dolayısıyla sosyal kulüpler yönetmeliğinde hedeflenen amaçlara uyduğunu ortaya koymuştur.

“İlköğretim düzeyinde ders dışı etkinliklerin akademik başarıya ve okul kültürünü algılamaya etkisi” konulu tezinde Köse (2003), Erzurum İlindeki farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip 14 ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrencilere anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda, ders dışı etkinliklerin hem öğrencilerin akademik başarılarının artmasına, hem de okul kültürünün algılanmasına önemli ölçüde katkı sağladığı sonucuna varmıştır.

Binbaşıoğlu (1986) tarafından yapılan “Ders Dışı Etkinliklerin Niteliği, Önemi ve Değeri” isimli kurumsal araştırmada klasik eğitim programının yetersizliğini gidermek, öğrencilerin kişiliklerini geliştirerek kendini tanıma, sorumluluk ve liderlik gibi niteliklerinin gelişmesinde ders dışı etkinliklerin değeri dile getirilmiştir.

Okul dışı aktiviteler ile ilgili Harold Brinegar’ın (1955) Indiana’da 37 okulda 9744 öğrencinin katılımıyla bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın amacı okul dışı aktivitelere ilişkin öğrencilerin tutumlarını incelemektir. Bu amaçla kız ve erkek öğrenciler sınıf seviyelerine göre farklı gruplara ayrılmıştır. Araştırmada anketinde sorulan sorulara ilişkin cevaplara baktığımızda; öğrencilere sunulan aktivitelerin ortalama sayısı 73, bu tür aktiviteleri zaman kaybı olarak gören ve eğitsel bulmayan öğrencilerin oranı % 2, aktivitelere katılmadaki imkânlar olarak incelendiğinde ise öğrencilerin yaklaşık yarısı katılımın eşit olduğu cevabını vermişlerdir, Araştırma

verilerine göre aktivitelerin öğrencileri okulda tutma oranları cinsiyet açısından ele alındığında erkek öğrencilerin okulda kalma oranları kız öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Yine araştırmanın sonucunda sosyal aktivitelere karşı öğrenci görüşlerinin, okul nüfusunun yoğunluğu ile de ters orantılı olduğu görülmektedir. Bu çalışmayı değerlendirdiğimizde, okul dışı sosyal aktivite çalışmalarının öğrenciler açısından farklı bir öneme sahip olduğu ve öğrencilerin okul dışındaki zamanlarını eğitici çalışmalarla geçirmelerini sağlayarak olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı görülmektedir. Ancak, bu tür aktiviteleri zaman kaybı olarak gören öğrencilerin neden bu düşünceye sahip oldukları ile ilgili, yapılan çalışmada net herhangi bir gösterge bulunmamaktadır.

Nelson'un (1939) ders dışı öğrenci etkinliklerine yönelik yaptığı araştırmasında "Ders dışı öğrenci etkinlikleri ile öğrencilerin bu etkinliklere karşı tutumları"nı araştırmıştır. Yapılan çalışmada ders dışı etkinlikler altı grupta birleştirilerek incelenmiştir. Bu gruplar; atletik, müzik, dini organizasyonlar, kardeşlik, kız öğrenci grupları ve hiçbir aktiviteye katılmayan çocuklar olarak belirlenmiştir. Araştırma, 14 özel okul ve 4 devlet okulu olmak üzere toplam 18 okuldan 3760 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara uygulanan ankette farklı sosyal, politik, ekonomik ve ahlaki boyutla ilgili sorular sorulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda ders dışı faaliyetlerle ilgili olarak öğrencilerin katılmış oldukları ders dışı etkinlikler tercih edilme sırasına göre; müzikal etkinlikler, hiçbir aktiviteye katılmama, dini içerikli gruplar, atletik gruplar, kız öğrenci grupları ve kardeşlik grupları şeklindedir.

Yapılan çalışmalarda da görüldüğü gibi, sosyal etkinliklerin önemi öğrencilerin hayatında büyük öneme sahiptir. Sadece boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinlikler değildir. Öğrencilerin hem derslerindeki başarılarında hem de sosyalleşmesinde etkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Sosyal kulüp çalışmalarına ilişkin yönetici, öğretmen ve öğrenci bağımsız değişkenleri açısından görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığı ilişkisel tarama modeli çerçevesinde analiz edilmiştir.

İki ya da daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişim varlığını ya da derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modellerine ilişkisel tarama modelleri denir (Karasar, 2012). Bu araştırmayla yapılmak istenen, ortaokullardaki yönetici, öğretmen ve öğrencilerin sosyal kulüplerle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Tarama modelleri, geçmişte veya halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Yapılan araştırmada incelenen kişi ya da konu olduğu gibi incelenmeye çalışılır. İnceleme yapılan şey değiştirilmeye çalışılmaz. Var olduğu şekliyle betimlemeye çalışılır. Asıl amaç bilinmeye çalışılanı en uygun şekliyle inceleyip belirlemektir.

Yöneticilerin sosyal kulüplerle ilgili görüşlerini almak içinde görüşme yöntemi kullanılacaktır. Görüşme yöntemi, bireylerin deneyimlerini, tutumlarını, görüşlerini, şikâyetlerini, duygularını ve inançlarını ortaya çıkarmada kullanılan etkili bir yöntemdir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Erzurum Palandöken ilçesindeki 24 ortaokul ve bu okullarda görev yapmakta olan okul yöneticileri, öğretmenler ve 8.sınıfta öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenmesinde Palandöken ilçesindeki ortaokullar listelenmiş ve random (tesadüfi) olarak yapılan seçimlerin ardından okullar belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Palandöken ilçesinde 4

ortaokulda görev yapan 72 öğretmen, 4 okul yönetici ve öğrenim gören 389 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin demografik bilgiler Tablo 3.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.1.

Öğretmenlere İlişkin Demografik Özellikler

Değişkenler	f	%
Okul		
Haşim İşcan Ortaokulu	29	40.3
Maksut Efendi Ortaokulu	6	8.3
Mehmetçik Ortaokulu	11	15.3
Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu	26	36.1
Toplam	72	100
Yaş		
21-30 yaş	39	54.2
30 yaş üzeri	33	45.8
Toplam	72	100
Mesleki kıdem		
1-5 yıl	34	47.2
5 yıl üzeri	38	52.8
Toplam	72	100
Cinsiyet		
Kadın	28	38.9
Erkek	44	61.1
Toplam	72	100
Mezuniyet		
Eğitim fakültesi	64	88.9
Diğer	8	11.1
Toplam	72	100
Sosyal kulüp çalışma yılı		
1-5 yıl	56	77.8
5 yıl üzeri	16	22.2
Toplam	72	100
Farklı sosyal kulüp çalışma		
1	24	33.3
2	22	30.6
3 ve üzeri	26	36.1
Toplam	72	100
Okuldaki görev yılı		
1-3 yıl	59	81.9
4 ve üzeri	13	18.1
Toplam	72	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 40,3’ü Haşim İşcan Ortaokulu’nda, % 36,1’i Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu’nda, % 15,3’ü Mehmetçik Ortaokulu’nda ve %

8,3`ü ise Maksut Efendi Ortaokulu`nda görev yapmaktadır. Öğretmenlerin % 54,2`si 21-30 yaş arasında, % 45,8`i ise 30 yaşın üzerindedir. Öğretmenlerin % 47,2`si 1-5 yıl arasında mesleki kıdeme sahipken, % 52,8`i ise 5 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin % 61,1`i erkek, % 38,9`u ise kadındır. Öğretmenlerin % 88,9`u eğitim fakültesi mezunu, % 11,1`i ise diğer fakülte, eğitim enstitüsü ya da meslek yüksekokulu mezunudur. Öğretmenlerin % 77,8`i 1-5 yıldır sosyal kulüp çalıştırmakta, % 22,2`si ise 5 yılın üzerinde sosyal kulüp çalıştırmaktadır. Öğretmenlerin, % 33,3`ü bir sosyal kulüp, % 30,6`sı iki farklı sosyal kulüp, % 36,1`i ise üç ve üzeri farklı sosyal kulüp çalıştırmıştır. Öğretmenlerin % 81,9`u bulunduğu okulda 1-3 yıldır görev yapmakta iken, % 18,1`i ise 4 ve üzeri yıldır bulunduğu okulda görev yapmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin demografik bilgiler Tablo 3.2`de gösterilmiştir.

Tablo 3.2.

Öğrencilere İlişkin Demografik Özellikler

Değişkenler	f	%
Okul		
Haşim İşcan Ortaokulu	177	45.5
Maksut Efendi Ortaokulu	51	13.1
Mehmetçik Ortaokulu	65	16.7
Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu	96	24.7
Toplam	389	100
Sınıf		
8. sınıf	389	100
Cinsiyet		
Kız	189	48.6
Erkek	199	51.2
Belirtilmemiş	1	0.3
Toplam	389	100
Baba Eğitim Durumu		
Okuma-yazma bilmiyor	24	6.2
İlkokul	98	25.2
Ortaokul	111	28.5
Lise	96	24.7
Üniversite	56	14.4
Belirtilmemiş	4	1.0
Toplam	389	100

Anne Eğitim Durumu		
Okuma-yazma bilmiyor	76	19.5
İlkokul	154	39.6
Ortaokul	87	22.4
Lise	40	10.3
Üniversite	25	6.4
Belirtilmemiş	7	1.8
Toplam	389	100
Farklı sosyal kulüpte bulunma		
1	91	23.4
2	90	23.1
3	82	21.1
4-5	78	20.1
6 ve üzeri	37	9.5
Belirtilmemiş	11	2.8
Toplam	389	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 45,5'i Haşim İşcan Ortaokulu'nda, % 27,7'si Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu'nda, % 16,7'si Mehmetçik Ortaokulu'nda ve % 13,1'i ise Maksut Efendi Ortaokulu'nda öğrenim görmektedir. Öğrencilerin % 51,2'si erkek, % 48,6'sı ise kızdır. Öğrencilerin babalarının % 6,2'si okuma-yazma bilmiyorken, % 25,2'si ilkokul, % 28,5'i ortaokul, % 24,7'si lise, % 14,4'ü ise üniversite mezunudur. Öğrencilerin annelerinin % 19,5'i okuma-yazma bilmiyorken, % 39,6'sı ilkokul, % 22,4'ü ortaokul, % 10,3'ü lise ve % 6,4'ü ise üniversite mezunudur. Öğrencilerin % 23,4'ü bir sosyal kulüpte, % 23,1'i iki sosyal kulüpte, % 21,1'i üç sosyal kulüpte, % 20,1'i dört ya da beş sosyal kulüpte ve % 9,5'i ise 6 ve üzeri sosyal kulüpte görev almıştır.

Araştırmaya 4 farklı okuldan katılan yöneticilerin ise 4'ü de müdür yardımcısı, 4'ü de erkek ve 4'ü de eğitim fakültesi mezunudur. Biri 33, biri 42, biri 48 ve biri de 59 yaşındadır. Yöneticilerin biri 4 yıllık, biri 20 yıllık, biri 23 yıllık ve biri de 29 yıllık mesleki kıdem sahiptir. Yöneticilerden biri 1 yıldır, biri 8 yıldır, biri 12 yıldır ve biri de 20 yıldır yöneticilik yapmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma probleminin daha ayrıntılı olarak ortaya konması ve çözümünün daha sağlıklı yapılabilmesi için öncelikle literatür çalışması yapılmıştır. Yöneticilerin, sosyal

kulüp çalışmalarıyla ilgili görüşlerini ortaya koymak için görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarıyla ilgili görüşleri için de “Öğretmen anketi” hazırlanmıştır. Öğretmen anketi hazırlanması aşamasında literatürdeki önceki çalışmalardan yararlanılarak hazırlanan likert tipi eğitsel kulüp çalışmalarına ilişkin öğretmen anketinden faydalanılmıştır. Anketin ilk bölümünde öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler, ikinci bölümde eğitsel kulüp çalışmalarına ilişkin maddelere yer verilmiştir. Anket maddelerinin karşısında ‘Kesinlikle Katılıyorum’, ‘Katılıyorum’, ‘Karasızım’, ‘Katılıyorum’, ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ seçenekleri bulunmaktadır.

Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına ilişkin görüşlerini almak için de “Öğrenci anketi” hazırlanmıştır. Öğrenci anketi literatürdeki önceki çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Anketin ilk bölümünde öğrenciye ait kişisel bilgiler, ikinci bölümünde eğitsel kulüp çalışmalarına ilişkin maddelere yer verilmiştir.

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğretmen anketi`nden elde edilen ölçümlerin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,85 olarak hesaplanmıştır. Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğrenci anketi`nden elde edilen ölçümlerin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ise 0,94 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayısının kabul edilebilir olması için genellikle istenen kritik alfa değeri 0.70 ve üzeridir (Cronbach, 1951). Buna göre, bu çalışmada her iki ölçekten elde edilen ölçümlerin güvenilir olduğu söylenebilir.

3.4. Verilerin Analizi

Veriler bilgisayar programı kullanılarak istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Analizlerde hangi testlerin kullanılacağına belirlenmesi için öğretmen ve öğrenci tutum anketlerinin toplam puanları üzerinden her bir bağımsız değişken için normallik varsayımları sınanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin olarak merkezi eğilim ölçüleri ve çarpıklık-basıklık katsayıları hesaplanmıştır.

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğretmen anketi`ne yönelik dağılımın merkezi eğilim ölçüleri ve çarpıklık-basıklık katsayılarına ilişkin değerler Tablo 3`te gösterilmiştir.

Tablo 3.3.

Öğretmen Anketine İlişkin Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları

Bağımsız Değişkenler	Grup		
Yaş	21-30 yaş arası	Ortalama	3.09
		Ortanca	3.02
		Çarpıklık	-.164
		Çarpıklığın standart hatası	.378
		Basıklık	.329
		Basıklığın standart hatası	.741
	30 yaş üzeri	Ortalama	3.18
		Ortanca	3.16
		Çarpıklık	.108
		Çarpıklığın standart hatası	.409
		Basıklık	-.162
		Basıklığın standart hatası	.798
Mesleki Kıdem	1-5 yıl arası	Ortalama	3.18
		Ortanca	3.25
		Çarpıklık	-.016
		Çarpıklığın standart hatası	.403
		Basıklık	-.110
		Basıklığın standart hatası	.788
	5 yıl üzeri	Ortalama	3.09
		Ortanca	3.09
		Çarpıklık	-.239
		Çarpıklığın standart hatası	.383
		Basıklık	.689
		Basıklığın standart hatası	.750
Cinsiyet	Erkek	Ortalama	3.10
		Ortanca	3.10
		Çarpıklık	-.207
		Çarpıklığın standart hatası	.441
		Basıklık	-.521
		Basıklığın standart hatası	.858
	Kadın	Ortalama	3.15
		Ortanca	3.12
		Çarpıklık	.445
		Çarpıklığın standart hatası	.357
		Basıklık	.097
		Basıklığın standart hatası	.702

Tablo 3.3. (Devamı)

		Ortalama	3.12
		Ortanca	3.15
	1-5 yıl arası	Çarpıklık	-.273
		Çarpıklığın standart hatası	.319
		Basıklık	.283
Sosyal Kulüp Yılı		Basıklığın standart hatası	.628
		Ortalama	3.17
		Ortanca	3.05
	5 yıl üzeri	Çarpıklık	.456
		Çarpıklığın standart hatası	.564
		Basıklık	.423
		Basıklığın standart hatası	1.091
		Ortalama	3.22
		Ortanca	3.29
	1	Çarpıklık	-.129
		Çarpıklığın standart hatası	.472
		Basıklık	-.940
		Basıklığın standart hatası	.918
		Ortalama	3.09
		Ortanca	3.03
Farklı Sosyal Kulüp Çalıştırma Sayısı	2	Çarpıklık	1.204
		Çarpıklığın standart hatası	.491
		Basıklık	2.086
		Basıklığın standart hatası	.953
		Ortalama	3.09
		Ortanca	3.11
	3 ve üzeri	Çarpıklık	-.296
		Çarpıklığın standart hatası	.456
		Basıklık	-.217
		Basıklığın standart hatası	.887
		Ortalama	3.15
		Ortanca	3.16
	1-3 yıl arası	Çarpıklık	-.190
		Çarpıklığın standart hatası	.311
		Basıklık	.271
Okuldaki Görev Yılı		Basıklığın standart hatası	.613
		Ortalama	3.06
		Ortanca	3.02
	4 yıl ve üzeri	Çarpıklık	.095
		Çarpıklığın standart hatası	.616
		Basıklık	.386
		Basıklığın standart hatası	.191

Tablo 3.3 incelendiğinde her bir bağımsız değişkenin grupları için dağılımın ortalama ve ortanca değerlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu değerler birbirine ne kadar yakınsa dağılım o derece normal dağılım özellikleri sergiliyor demektir (Can, 2013). Farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkeni hariç tüm bağımsız değişkenlerin grupları için dağılımın çarpıklık katsayıları $-,296$ ile $,456$ arasında, basıklık katsayıları ise $-,521$ ile $,689$ arasında değişmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ve $+1$ aralığında olması normal dağılımın bir ölçütü olarak kabul edilmektedir. Farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkeni için de üç gruptan birinde çarpıklık ve basıklık katsayıları belirtilen aralığın dışında, iki grupta ise aralığın içerisinde yer almaktadır. Bu açıdan farklı sosyal grup değişkeni için de normal dağılım varsayımının karşılandığı kabul edilmiştir. Buna göre Öğretmen anketi'nden elde edilen verilerin normal dağılım özelliklerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mezuniyet ve okuldaki görev yılı değişkenlerinde ise grubun 15 kişinin altında yer alması nedeniyle normal dağılım özellikleri incelenmemiş, bu değişkenler için parametrik olmayan testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Yapılan araştırmalarda örneklem olan grupların büyüklükleri eğer 15'in altındaysa bu durumlarda parametrik olmayan testlerin kullanılması gerekmektedir. (Büyüköztürk, 2010, s:8).

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğrenci anketi'ne yönelik dağılımın merkezi eğilim ölçüleri ve çarpıklık-basıklık katsayılarına ilişkin değerler Tablo 3.4'te gösterilmiştir.

Tablo 3.4.

Öğrenci Anketine İlişkin Dağılımın Merkezi Eğilim Ölçüleri ve Çarpıklık-Basıklık Katsayıları

Bağımsız Değişkenler	Grup		
Cinsiyet	Kız	Ortalama	3.23
		Ortanca	3.28
		Çarpıklık	-.432
		Çarpıklığın standart hatası	.182
		Basıklık	-.449
		Basıklığın standart hatası	.362

Tablo 3.4. (Devamı)

Cinsiyet	Erkek	Ortalama	3.27
		Ortanca	3.35
		Çarpıklık	-.743
		Çarpıklığın standart hatası	.175
		Basıklık	.405
		Basıklığın standart hatası	.348
Baba Eğitim Durumu	Okuma-yazma bilmiyor	Ortalama	2.86
		Ortanca	2.96
		Çarpıklık	-.171
		Çarpıklığın standart hatası	.491
		Basıklık	-.165
		Basıklığın standart hatası	.953
	İlkokul	Ortalama	3.32
		Ortanca	3.37
		Çarpıklık	-.649
		Çarpıklığın standart hatası	.249
		Basıklık	.187
		Basıklığın standart hatası	.493
Ortaokul	Ortalama	3.23	
	Ortanca	3.43	
	Çarpıklık	-.542	
	Çarpıklığın standart hatası	.236	
	Basıklık	-.293	
	Basıklığın standart hatası	.467	
Lise	Ortalama	3.31	
	Ortanca	3.41	
	Çarpıklık	-.804	
	Çarpıklığın standart hatası	.249	
	Basıklık	.452	
	Basıklığın standart hatası	.493	
Üniversite	Ortalama	3.22	
	Ortanca	3.17	
	Çarpıklık	.006	
	Çarpıklığın standart hatası	.319	
	Basıklık	-.174	
	Basıklığın standart hatası	.628	
Anne Eğitim Durumu	Okuma-yazma bilmiyor	Ortalama	3.26
		Ortanca	3.26
		Çarpıklık	-.666
		Çarpıklığın standart hatası	.277
		Basıklık	.181
		Basıklığın standart hatası	.548

Tablo 3.4. (Devamı)

Anne Eğitim Durumu	İlkokul	Ortalama	3.22
		Ortanca	3.35
		Çarpıklık	-.564
		Çarpıklığın standart hatası	.200
		Basıklık	-.199
		Basıklığın standart hatası	.397
	Ortaokul	Ortalama	3.40
		Ortanca	3.52
		Çarpıklık	-.941
		Çarpıklığın standart hatası	.261
		Basıklık	.751
		Basıklığın standart hatası	.517
	Lise	Ortalama	2.91
		Ortanca	2.89
		Çarpıklık	-.013
		Çarpıklığın standart hatası	.374
		Basıklık	-.407
		Basıklığın standart hatası	.733
Üniversite	Ortalama	3.42	
	Ortanca	3.22	
	Çarpıklık	.306	
	Çarpıklığın standart hatası	.472	
	Basıklık	-.306	
	Basıklığın standart hatası	.918	
Farklı Sosyal Kulüpte Bulunma Sayısı	1	Ortalama	3.28
		Ortanca	3.26
		Çarpıklık	-.615
		Çarpıklığın standart hatası	.254
		Basıklık	.261
		Basıklığın standart hatası	.503
	2	Ortalama	3.16
		Ortanca	3.35
		Çarpıklık	-.641
		Çarpıklığın standart hatası	.255
		Basıklık	-.457
		Basıklığın standart hatası	.506
3	Ortalama	3.47	
	Ortanca	3.59	
	Çarpıklık	-.483	
	Çarpıklığın standart hatası	.269	
	Basıklık	-.223	
	Basıklığın standart hatası	.532	

Tablo 3.4. (Devamı)

		Ortalama	3.16
		Ortanca	3.13
	4-5	Çarpıklık	-.366
		Çarpıklığın standart hatası	.274
Farklı Sosyal		Basıklık	-.366
Kulüpte Bulunma		Basıklığın standart hatası	.541
Sayısı		Ortalama	3.10
		Ortanca	3.04
	6 ve üzeri	Çarpıklık	-.303
		Çarpıklığın standart hatası	.398
		Basıklık	.329
		Basıklığın standart hatası	.778

Tablo 3.4 incelendiğinde her bir bağımsız değişkenin grupları için, dağılımın ortalama ve ortanca değerlerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu değerler birbirine ne kadar yakınsa dağılım o derece normal dağılım özellikleri sergiliyor demektir (Can, 2013). Tüm bağımsız değişkenlerin grupları için dağılımın çarpıklık katsayıları $-.941$ ile $.306$ arasında, basıklık katsayıları ise $-.457$ ile $.751$ arasında değişmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ve $+1$ aralığında olması normal dağılımın bir ölçütü olarak kabul edilmektedir. Buna göre Öğrenci anketi`nden elde edilen verilerin normal dağılım özelliklerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Normal dağılıma ilişkin varsayımların incelenmesinden sonra verilerin analizinde öncelikli olarak öğretmenlerin ve öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında $1.00-1.80$ arası “çok olumsuz”; $1.81-2.60$ arası “olumsuz”; $2.61-3.40$ arası “orta düzeyde”; $3.41-4.20$ arası “olumlu” ve $4.21-5.00$ arası “çok olumlu” derecelemesi kullanılmıştır.

Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak iki gruptan oluşan yaş, mesleki kıdem, cinsiyet, sosyal kulüp çalıştırma yılı değişkenleri için bağımsız gruplar t testi; ikiden fazla gruptan oluşan farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkeni için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. 15 kişinin altında grupların yer aldığı mezuniyet ve okuldaki görev yılı değişkenleri için ise bağımsız gruplar t testinin parametrik olmayan karşılığı Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Mann-Whitney U

Testi iki ilişkisi olmayan örneklemeden alınan puanların birbirlerinden anlamlı bir biçimde farklılık gösterip göstermediğini anlamak için kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2010, s:155).

Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak iki gruptan oluşan cinsiyet değişkeni için bağımsız gruplar t testi; ikiden fazla gruptan oluşan baba eğitim durumu, anne eğitim durumu ve farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkeni için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Verilerin analizinde 0.05 önem düzeyi olarak kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde öğretmen ve öğrencilere uygulanan anket çalışması sonuçlarından elde edilen tablolar ve bu tablolara ait yorumlara yer verilmiştir. Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleriyle ilgili olarak yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, fakülte türü, sosyal kulüp çalıştırma yılı, farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı ve okuldaki görev yılı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan incelenmiştir. Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleri cinsiyet, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu ve farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan incelenmiştir. Yöneticilerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleri istatistiksel açıdan incelenmiştir.

4.1. Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular

Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.1`te gösterilmiştir.

Tablo 4.1.

Öğretmenlerin Sosyal Kulüp Çalışmalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	n	\bar{X}	SS
1. Kulüp çalışmalarının, öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı yaptığını düşünüyorum.	72	2.99	1.41
2. Kulüp faaliyetleri okulumuzun tanıtımında etkilidir.	72	3.00	1.26
3. Sadece istekli öğrenciler alınsa faaliyetlerin kalitesi artar.	72	3.90	1.18
4. Bir ders saatinde öğrenciyle yeterince iletişim ve etkileşim olmuyor.*	72	2.54	1.34
5. Kulüp çalışmalarının öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine dönük olmadığını düşünüyorum.*	72	2.92	1.29
6. Karar alırken öğrencilerin fikirlerini dikkate alırım.	72	3.64	1.19
7. Kulüplerde kontrol yok.*	72	2.92	1.32
8. Öğretmenler kulüplerde kendilerinden ne beklendiğini bilmiyor.*	72	2.89	1.32
9. Kulüp faaliyetleri teorikte çok güzel fakat pratikte işe yaramayan faaliyetlerdir.*	72	2.78	1.26

Tablo 4.1. (Devamı)

10. Kulüp çalışmaları öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini sağlıyor.	72	3.32	1.22
11. Öğrencileri kulüplere yönlendirirken rehber öğretmenlerle işbirliği yaparım.	72	3.13	1.23
12. Dönem başında evrak, rapor ve faaliyetlerin çoğunu internetten indiriyorum.*	72	2.38	1.18
13. Karar vermem gerektiğinde beni en az yoracak bir kulüp seçerim.*	72	2.99	1.24
14. Ekstra çalışmalar ücretlendirilirse çalışmalarda daha fazla gayret gösteririm.	72	3.63	1.20
15. Kulüp çalışmaları öğrencileri araştırma yapmaya yöneltiyor.	72	2.86	1.26
16. Bütün kulüpleri ve faaliyet alanlarını sınıfıma iyice tanıtmaya özen gösteririm.	72	3.28	1.09
17. Kulüp çalışmaları için sadece istekli öğrenciler alınmalıdır.	72	3.57	1.34
18. Kulüp çalışmalarının öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine katkı yapmadığımı düşünüyorum.*	72	2.89	1.31
19. Kulüp çalışmalarına velilerin de ilgi göstermesi için çalışmalar yapmak gerekir.	72	3.57	1.12
20. Kulüp çalışmalarının kendisinden beklenen amaçlara ulaşmasının zor olduğunu düşünüyorum.*	72	2.78	1.25
21. Çalıştığım kulübü öğretmenler kurulunda kendim seçtim.	72	2.92	1.31
22. Kulüp çalışma programları hazırlarken öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik içerik oluştururum.	72	3.26	1.23
23. Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitimlerle kulüp faaliyetlerinin kalitesini artırmak gerekir.	72	3.54	1.19
24. Kulüplere katılan öğrencilerin zamanla ilgileri belirgin olarak artıyor.	72	3.11	1.22
25. Çalışmalar için bir kılavuz kitap olsa yararlanırım.	72	3.78	1.19
26. Öğretmen sayısının artması kulüp faaliyetlerini kolaylaştırır.	72	3.65	1.15
27. Kulüp çalışmaları öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesinde etkili olan faaliyetlerdir.	72	3.07	1.27
28. Öğrenciler kulüp seçerken sevmedikleri öğretmenin rehberlik yaptığı kulübü tercih etmekten kaçınıyor.*	72	2.26	1.11
29. Eşit dağılım olsun diye öğrencileri istemedikleri kulüplere yönlendirdiğim olur.*	72	3.18	1.31
30. Kulüpler öğrencilerin ilgisini çekmiyor.*	72	2.82	1.18
31. Kulüplerde yapılan faaliyetler öğrencilerin becerilerini geliştiriyor.	72	3.18	1.18
32. Kulüpler kalabalıklaştıkça faaliyette bulunmak zorlaşır.	72	3.71	1.28
33. Başarılar ödüllendirilirse kulüp çalışmalarında daha fazla gayret gösteririm.	72	3.78	1.22
34. Kulüp çalışmaları öğrenciler için zorunlu olmamalıdır.	72	3.61	1.37
35. Öğrencilerin yıl boyunca kulüp çalışmalarına katılımlarını sürdürmek zordur.*	72	2.44	1.21
36. Okullarda kulüp ve rehberlik çalışmaları koordinasyon içinde yürütülmelidir.	72	3.97	1.02
37. Kulüpte aldığımız kararları uygulayabiliyorum.	72	3.24	1.13

Tablo 4.1. (Devamı)

38. Kulüp rehberliği ile ilgili hizmet içi eğitimlere veya seminerlere katılmak isterim.	72	3.11	1.34
39. Kulüp çalışmaları öğrencilerin gizli kalmış yönlerini açığa çıkartıyor.	72	3.21	1.26
40. Öğrenciler devamsızlık yaptıkları için faaliyetler amacına ulaşamıyor.*	72	2.64	1.30
41. Kulüp çalışmaları angaryadan başka bir şey değil.*	72	3.10	1.33
42. Kulüp çalışmaları eğitimde dersler kadar gereklidir.	72	2.92	1.24
43. Kulüplerdeki çalışmalar ilgili olmayan öğretmenlerin zoraki yaptırmaya çalıştığı etkinliklerdir.*	72	2.58	1.28
44. Kulüp çalışmaları sayesinde öğrencileri daha iyi tanıyorum.	72	2.85	1.26
45. Kulüp çalışmaları öğretmenler için zorunlu olmamalıdır.	72	3.92	1.15
46. Sorumlu olduğum kulübün amaçlarını biliyorum.	72	3.43	1.17
47. Okul dışından uzman eğitici getirilirse kulüp çalışmaları daha cazip olur.	72	3.79	1.14
48. Kulüp çalışmalarına bana görev verildiği için katılıyorum.	72	2.44	1.22
49. Kulüp çalışmalarına önem veriyorum.	72	3.19	1.21
50. Kulüp çalışmalarında öğretmenler yeterince çaba göstermiyorlar.*	72	2.38	1.09
51. Rehberi olduğum kulüplerde çalışmaları sadece kâğıt üzerinde yürüttüğüm oldu.*	72	2.61	1.32
Toplam	72	3.13	.42

* Olumsuz soru tipinde olduğu için ters puanlama yapılmıştır.

Tablo 4.1'e göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{X}=3,13$). Öğretmenlerin aritmetik ortalaması yüksek ifadeler sırasıyla "Okullarda kulüp ve rehberlik çalışmaları koordinasyon içinde yürütülmelidir." ($\bar{X}=3,97$), "Kulüp çalışmaları öğretmenler için zorunlu olmamalıdır." ($\bar{X}=3,92$), "Sadece istekli öğrenciler alınsa faaliyetlerin kalitesi artar." ($\bar{X}=3,90$), "Okul dışından uzman eğitici getirilirse kulüp çalışmaları daha cazip olur." ($\bar{X}=3,79$), "Çalışmalar için bir kılavuz kitap olsa yararlanırım." ($\bar{X}=3,78$), "Başarılar ödüllendirilirse kulüp çalışmalarında daha fazla gayret gösteririm." ($\bar{X}=3,78$), "Kulüpler kalabalıklaştıkça faaliyette bulunmak zorlaşır." ($\bar{X}=3,71$), "Öğretmen sayısının artması kulüp faaliyetlerini kolaylaştırır." ($\bar{X}=3,65$), "Karar alırken öğrencilerin fikirlerini dikkate alırım." ($\bar{X}=3,64$), "Ekstra çalışmalar ücretlendirilirse çalışmalarda daha fazla gayret gösteririm." ($\bar{X}=3,63$), "Kulüp çalışmaları öğrenciler için zorunlu olmamalıdır." ($\bar{X}=3,61$), "Kulüp çalışmaları için sadece istekli öğrenciler alınmalıdır." ($\bar{X}=3,57$), "Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitimlerle kulüp faaliyetlerinin kalitesini artırmak gerekir." ($\bar{X}=3,54$), "Sorumlu olduğum kulübün amaçlarını biliyorum." ($\bar{X}=3,43$) ifadeleridir.

Öğretmenlerin aritmetik ortalaması düşük ifadeler ise sırasıyla “Öğrenciler kulüp seçerken sevmedikleri öğretmenin rehberlik yaptığı kulübü tercih etmekten kaçınıyor.” ($\bar{X}=2,26$), “Dönem başında evrak, rapor ve faaliyetlerin çoğunu internetten indiriyorum.” ($\bar{X}=2,38$), “Kulüp çalışmalarında öğretmenler yeterince çaba göstermiyorlar.” ($\bar{X}=2,38$), “Öğrencilerin yıl boyunca kulüp çalışmalarına katılımlarını sürdürmek zordur.” ($\bar{X}=2,44$), “Kulüp çalışmalarına bana görev verildiği için katılıyorum.” ($\bar{X}=2,44$), “Bir ders saatinde öğrenciyle yeterince iletişim ve etkileşim olmuyor.” ($\bar{X}=2,54$) ifadeleridir. Öğretmenler, diğer ifadelere yönelik olarak ise orta düzeyde aritmetik ortalamaya sahiptirler.

Öğretmenlerin yaşlarına göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız gruplar t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.2`de gösterilmiştir.

Tablo 4.2.

Öğretmenlerin Yaşlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{x}	Ss	df	t	p
21-30 yaş arası	39	3.09	.45	70	-.932	.346
30 yaş üzeri	33	3.18	.37			

Yaş değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-,932$; $p>0.05$). 30 yaşın üzerindeki öğretmenlerin ($\bar{X}=3,18$) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, 21-30 yaş arası öğretmenlerin ($\bar{X}=3,09$) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Bu bulgulara göre yaş değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız gruplar t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.3`te gösterilmiştir.

Tablo 4.3.

Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	Ss	df	t	p
1-5 yıl arası	34	3.18	.41	70	.934	.353
5 yıl üzeri	38	3.09	.42			

Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-.934$; $p>0.05$). 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=3,18$) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, 5 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=3,09$) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Bu bulgulara göre mesleki kıdem değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız gruplar t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.4`de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.

Öğretmenlerin Cinsiyetlerine İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	Ss	df	t	p
Erkek	28	3.10	.54	39.586	-.487	.629
Kadın	44	3.15	.32			

Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-.487$; $p>0.05$). Kadın öğretmenlerin ($\bar{X}=3,15$) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, erkek öğretmenlerin ($\bar{X}=3,10$) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Bu bulgulara göre cinsiyet değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin mezun oldukları okula göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak Mann-Whitney U testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.5`te gösterilmiştir.

Tablo 4.5.

Öğretmenlerin Mezuniyetlerine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
Eğitim Fakültesi	64	35.48	2270.5	190.500	-1.174	.240
Diğer	8	44.69	.357.5			

Mezuniyet değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=-1,174$; $p>0.05$). Diğer fakültelerden mezun öğretmenlerin (Ort.=44,69) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin (Ort.=35,48) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Bu bulgulara göre mezuniyet değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin sosyal kulüp çalıştırma yıllarına göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız gruplar t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.6`da gösterilmiştir.

Tablo 4.6.

Öğretmenlerin Sosyal Kulüp Çalıştırma Yıllarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	Ss	df	t	p
1-5 yıl arası	56	3.11	.45	70	-.694	.695
5 yıl üzeri	16	3.17	.44			

Sosyal kulüp çalıştırma yılı değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-,694$; $p>0.05$). 5 yılın üzerinde sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin ($\bar{X}=3,17$) sosyal kulüp

çalışmalarına yönelik görüşleri, 1-5 yıl arasında sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin ($\bar{X}=3,11$) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Bu bulgulara göre sosyal kulüp çalıştırma yılı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 4.7'de gösterilmiştir.

Tablo 4.7.

Farklı Sosyal Kulüp Çalıştırma Sayısı Değişkenine Göre Öğretmenlerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı	n	\bar{X}	Ss
1	24	3.22	.35
2	22	3.09	.34
3 ve üzeri	26	3.09	.52
Toplam	72	3.13	.42

Tablo 4.7'ye göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde en olumlu tutuma bir ($\bar{X}=3,22$) sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin, en düşük tutuma ise iki ($\bar{X}=3,09$), üç ve üzeri ($\bar{X}=3,09$) farklı sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin sahip oldukları görülmektedir.

Farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.8'de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.

Farklı Sosyal Kulüp Çalıştırma Sayısı Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arasında	.279	2	.139	.795	.455
Gruplar içinde	12.082	69	.175		

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arasında	.279	2	.139	.795	.455
Gruplar içinde	12.082	69	.175		
Toplam	12.360	71			

Tablo 4.8'e göre farklı sayıda farklı sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(2,69)}=.795$; $p>0,05$). Buna göre farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin okullarındaki görev yıllarına göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak Mann-Whitney U testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.9'da gösterilmiştir.

Tablo 4.9.

Okuldaki Görev Yılı Değişkenine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Grup	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P
1-3 yıl	59	37.41	2207			
4 ve üzeri	13	32.38	421	330	-.783	.433

Okuldaki görev yılı değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-.783$; $p>0.05$). Okuldaki görev yılı 1-3 yıl arasında olan öğretmenlerin (Ort.=37,41) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, okuldaki görev yılı 4 ve üzerinde olan öğretmenlerin (Ort.=32,38) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Buna göre okuldaki görev yılı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

4.2. Öğrenci Görüşlerine Yönelik Bulgular

Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.10`da gösterilmiştir.

Tablo 4.10.

Öğrencilerin Sosyal Kulüp Çalışmalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	n	\bar{X}	Ss
1. Katılmak istediğim kulübü kendi isteğimle seçerim.	72	2.99	1.41
2. Kulüp çalışmalarında istediğim görevi alabiliyorum.	72	3.00	1.26
3. Kulüp çalışmaları için okulumuzun yeterli imkânı vardır.	72	3.90	1.18
4. Okulumuzda kulüp çalışmalarına yeterli zaman ayrılmaktadır.	72	2.54	1.34
5. Okulumuzda kulüp çalışmaları organize bir şekilde yapılıyor.	72	2.92	1.29
6. Kulüp çalışmalarını yönlendirecek yeterli öğretmen bulunmaktadır.	72	3.64	1.19
7. Kulüp çalışmalarında kendimi güvenli ve huzurlu hissediyorum.	72	2.92	1.32
8. Kulüp çalışmaları kendimi tanımama ve geliştirmeme yardım ediyor.	72	2.89	1.32
9. Kulüp çalışmaları yeteneklerimi ortaya çıkarıyor.	72	2.78	1.26
10. Kulüp çalışmaları kişiliğimi geliştiriyor.	72	3.32	1.22
11. Boş zamanlarımı yararlı bir şekilde değerlendirmemi sağlıyor.	72	3.13	1.23
12. Birbirimize karşı hoşgörülü davranmayı öğretiyor.	72	2.38	1.18
13. Kulüp çalışmaları bir şeyler üretmemi sağlıyor.	72	2.99	1.24
14. Kulüpler derslerde öğrendiklerimi uygulama fırsatı sağlıyor.	72	3.63	1.20
15. Kulüp çalışmaları başkalarıyla işbirliği kurmamı sağlıyor.	72	2.86	1.26
16. Kulüp çalışmalarında herkese eşit bir şekilde değer veriliyor.	72	3.28	1.09
17. Kulüpler beni sınıf ortamının sıkıcılığından kurtarıyor.	72	3.57	1.34
18. Derslerde başarılı olmam gerektiğini öğretiyor.	72	2.89	1.31
19. Kulüp çalışmalarının ders başarımlarımı artırdığını düşünüyorum.	72	3.57	1.12
20. Kulüp çalışmalarıyla toplumu ve çevreyi tanıyorum.	72	2.78	1.25
21. Okul ile toplum arasında işbirliğini artırdığını düşünüyorum.	72	2.92	1.31
22. Kulüp çalışmaları eğlenceli geçiyor.	72	3.26	1.23
23. Kulüp çalışmaları becerilerimi geliştirmemi sağlıyor.	72	3.54	1.19
Toplam	72	3.24	.91

Tablo 4.10'e göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{X}=3,24$). Öğrencilerin aritmetik ortalaması yüksek ifadeler sırasıyla “Kulüp çalışmaları için okulumuzun yeterli imkânı vardır.” ($\bar{X}=3,90$), “Kulüp çalışmalarını yönlendirecek yeterli öğretmen bulunmaktadır.” ($\bar{X}=3,64$), “Kulüpler derslerde öğrendiklerimi uygulama fırsatı sağlıyor.” ($\bar{X}=3,63$), “Kulüpler beni sınıf ortamının sıkıcılığından kurtarıyor.” ($\bar{X}=3,57$), “Kulüp çalışmalarının ders başarımları artırdığını düşünüyorum.” ($\bar{X}=3,57$) ve “Kulüp çalışmaları becerilerimi geliştirmemi sağlıyor.” ($\bar{X}=3,54$) ifadeleridir. Öğrencilerin aritmetik ortalaması düşük ifadeler ise sırasıyla “Birbirimize karşı hoşgörülü davranmayı öğretiyor.” ($\bar{X}=2,38$) ve “Okulumuzda kulüp çalışmalarına yeterli zaman ayrılmaktadır.” ($\bar{X}=2,54$) ifadeleridir. Öğrencilerin diğer ifadelerinin ise aritmetik ortalaması orta düzeye sahiptir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak bağımsız gruplar t testi yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.11’de gösterilmiştir.

Tablo 4.11.

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	Ss	df	T	p
Erkek	189	3.21	.98			
Kız	199	3.27	.83	368.310	-.657	.511

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t=-,657$; $p>0.05$). Kız öğrencilerin ($\bar{X}=3,27$) sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,21$) görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı görülmemektedir. Buna göre cinsiyet değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Baba eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 4.12’de gösterilmiştir.

Tablo 4.12.

Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Baba eğitim durumu	n	\bar{x}	Ss
Okuma-yazma bilmiyor	24	2.74	1.16
İlkokul	98	3.34	.83
Ortaokul	111	3.23	.92
Lise	96	3.30	.93
Üniversite	56	3.22	.82
Toplam	385	3.24	.91

Tablo 4.12`ya göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde en olumlu tutuma babası ilkokul mezunu ($\bar{x}=3,34$) öğrencilerin, en düşük tutuma ise babası okuma-yazma bilmeyen ($\bar{x}=2,74$) öğrencilerin sahip oldukları görülmektedir.

Baba eğitim durumu değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.13`te gösterilmiştir.

Tablo 4.13.

Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arasında	7.268	4	1.817		
Gruplar içinde	308.815	380	.813	2.236	.065
Toplam	316.083	384			

Tablo 4.13`ye göre baba eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir ($F_{(4,380)}=2,236$; $p>0,05$). Buna göre baba eğitim durumu değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Anne eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 4.14`te gösterilmiştir.

Tablo 4.14.

Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Anne eğitim durumu	n	\bar{X}	Ss
Okuma-yazma bilmiyor	76	3.24	.93
İlkokul	154	3.23	.91
Ortaokul	87	3.39	.84
Lise	40	2.91	.97
Üniversite	25	3.43	.78
Toplam	382	3.25	.90

Tablo 4.14`e göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde en olumlu tutuma annesi üniversite mezunu ($\bar{X}=3,43$) öğrencilerin, en düşük tutuma ise annesi lise mezunu ($\bar{X}=2,91$) öğrencilerin sahip oldukları görülmektedir.

Anne eğitim durumu değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.15`de gösterilmiştir.

Tablo 4.15.

Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arasında	7.059	4	1.765		
Gruplar içinde	302.491	377	.802	2.199	.069
Toplam	309.550	381			

Tablo 4.15`e göre anne eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(4,377)}= 2,199$; $p>0,05$). Buna göre anne eğitim durumu

değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 4.16'da gösterilmiştir.

Tablo 4.16.

Farklı Sosyal Kulüpte Bulunma Sayısı Değişkenine Göre Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı	n	\bar{x}	Ss
1	91	3.27	.86
2	90	3.14	.97
3	82	3.45	.75
4-5	78	3.17	1.01
6 ve üzeri	37	3.13	.89
Toplam	378	3.25	.90

Tablo 4.16'ya göre aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde en olumlu tutuma 3 farklı sosyal kulüpte bulunan ($\bar{x}=3,45$) öğrencilerin, en düşük tutuma ise 6 ve üzeri sosyal kulüpte bulunan ($\bar{x}=3,13$) öğrencilerin sahip oldukları görülmektedir.

Farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenine ilişkin aritmetik ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup sonuçlar Tablo 4.17'de gösterilmiştir.

Tablo 4.17.

Öğrencilerin Farklı Sosyal Kulüpte Bulunma Sayısı Değişkenine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arasında	5.567	4	1.392	1.714	.146
Gruplar içinde	302.910	373	.812		

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arasında	5.567	4	1.392	1.714	.146
Gruplar içinde	302.910	373	.812		
Toplam	308.477	377			

Tablo 4.17`ye göre farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilememiştir ($F_{(4,373)}= 1,714$; $p>0,05$). Buna göre farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

4.3. Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Yöneticilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerine ilişkin kategori/kod ve betimlemeler tablolar halinde sunulmuştur.

Yöneticilerin “okulunuzda sosyal kulüp çalışmalarına ne kadar önem verilmektedir” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.18 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.18.

“Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmalarına Ne Kadar Önem Verilmektedir?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A1	Sosyal Kulüplerin Önemi
A1a	Gereken önem verilmektedir. (Y1, Y2, Y3, Y4)

Tablo 4.18’e göre dört yönetici de okullarında sosyal kulüp çalışmalarına önem verdiklerini ifade etmişlerdir. Sosyal kulüplerin önemine ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Gerektiği kadar önem verilmektedir.” (Y1)

“Önem veriliyor. Kulüpler oluşturulduktan sonra bununla ilgili planlar oluşturulup faaliyetler yapılıyor.” (Y2)

“İmkânlar doğrultusunda sosyal kulüp çalışmalarına önem verilmektedir.” (Y3)

“Sosyal kulüp görevi verdiğimiz arkadaşlar kendilerine verilen görevin bilincinde olup kulüplerin amaçları doğrultusunda öğrencileri yarına hazırlayıp topluma faydalı birey haline getiriyorlar.” (Y4)

Yöneticilerin “Okulunuzda sosyal kulüp çalışmalarını yönetecek yeterli öğretmen bulunmakta mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.19 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.19.

“Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmalarını Yönetecek Yeterli Öğretmen Bulunmakta Mıdır?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A2	Sosyal Kulüp Yönetecek Öğretmen Sayısı
A2a	Evet bulunmaktadır. (Y1, Y2, Y3, Y4)

Tablo 4.19’a göre dört yönetici de okullarında sosyal kulüp çalışmalarını yönetecek yeterli öğretmen bulunduğunu ifade etmişlerdir. Sosyal kulüplerin yönetecek öğretmen sayısına ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Evet bulunmaktadır. 9 tane sosyal kulüp bulunmaktadır.” (Y1)

“Tabi ki bulunmaktadır. Tüm kulüplerde öğretmenimiz var.” (Y2)

“Evet, okulumuzdaki her kulübü yönlendirecek bir öğretmen arkadaşımız var.” (Y3)

“Evet bulunmaktadır.” (Y4)

Yöneticilerin “Sosyal kulüp çalışmaları ile ilgili okulunuzun imkânı var mıdır varsa nelerdir? Sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.20 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.20.

“Sosyal Kulüp Çalışmaları İle İlgili Okulunuzun İmkânı Var mıdır Varsa Nelerdir?”

Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A3	Sosyal Kulüplere Yönelik Okulun İmkânları
A3a	Yeterli imkân yok (Y1, Y4)
A3b	Kısmen yeterli (Y2, Y3)

Tablo 4.20`ye göre iki yönetici okullarında sosyal kulüp çalışmalarına yönelik yeterli imkân bulunmadığını, iki yönetici de imkânlarının kısmen yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Sosyal kulüp çalışmaları ile ilgili okulun imkânlarına ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Yeterli imkânımız yok. Laboratuvar eşyalarına ihtiyacımız var. Bilgisayar laboratuvarı aktif değil. Bu yüzden bilim ve teknoloji kulübü aktif değil. Resim atölyesi yok.” (Y1)

“Tüm kulüpler için imkânımız var diyemem. Bazı kulüpler için imkânlar sağlanmışken bazılarında imkân bulunamamıştır.” (Y2)

“Tüm kulüpler için aynı imkân olmasa da imkân var. Fen laboratuvarı, bilgisayar laboratuvarı var. Çoğu kulüp ise sınıf içinde yürütülüyor.” (Y3)

“İmkânlarımız son derece kısıtlı. Ama tüm olumsuzluklara rağmen öğretmen arkadaşlarım büyük bir özveri ile çalışmaktadır.” (Y4)

Yöneticilerin “Okulunuzda sosyal kulüp çalışmaları nasıl yürütülüyor?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.21 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.21.

“Okulunuzda Sosyal Kulüp Çalışmaları Nasıl Yürütülüyor?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A4	Sosyal Kulüplerin Yürütülmesi

A4a	Haftada bir (Y1, Y3)
A4b	İki haftada bir (Y2, Y4)

Tablo 4.21'e göre iki yönetici okullarında sosyal kulüp çalışmalarının haftada bir, iki yönetici de iki haftada bir gerçekleştirildiğini ifade etmişlerdir. Sosyal kulüp çalışmalarının yürütülmesine ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Okulumuzda sosyal kulüp çalışmaları ders dışı faaliyetler olarak geçiyor. Haftada bir saat kulüpler yapılıyor.” (Y1)

“Sosyal kulüpler ders dışı faaliyetlerdir. Ders dışında iki haftada bir saat kulüp yapılıyor.” (Y2)

“Okulumuzda 8. Sınıflarda haftada bir 40dk. Sosyal kulüpler yapılıyor. Sosyal kulüp çalışmalarının çoğu okul içinde yürütülüyor.” (Y3)

“Her hafta Çarşamba günü 6. Saatler rehberlik ve sosyal kulüp çalışmalarına ayrılmıştır. Bu saatler dönerli olarak kullanılmaktadır.” (Y4)

Yöneticilerin “Sosyal kulüp çalışmalarının okulunuzun tanıtılmasında nasıl etkisi vardır?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.22 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.22.

“Sosyal Kulüp Çalışmalarının Okulunuzun Tanıtılmasında Nasıl Etkisi Vardır?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A5	Sosyal Kulüplerin Tanıtıma Etkisi
A5a	Etkili değil. (Y1, Y2)
A5b	Etkili (Y3, Y4)

Tablo 4.22'ye göre iki yönetici okullarında sosyal kulüp çalışmalarının okulun tanıtımında etkili olmadığını, iki yönetici ise etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Sosyal kulüplerin okulun tanıtımına etkisine ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Açıkçası imkânsızlıklar nedeniyle okulumuzu tanıtacak bir faaliyet olmadı. Ama imkânlar olsaydı okulu tanıtacak öğrenciler çıkardı.” (Y1)

“Sosyal kulüpler okulumuzun tanıtılmasında çok etkili değil. Yalnız satranç, resim ve bilim fen teknoloji kulübünde okulun tanıtılmasına yönelik çalışmalar çıkıyor.” (Y2)

“Genellikle resim kulübünde yapılan resimlerin dereceleri ile edebiyat kulübündekilerin şiir ve kompozisyon dereceleri ile tanınma fırsatımız oldu.” (Y3)

“Elbette var. Spor kulübü faaliyetleri sonucunda okulumuza il çapında voleybol takımı ve folklor ekibi kazandırıldı.” (Y4)

Yöneticilerin “Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmesinde bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.23 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.23.

“Sosyal Kulüp Çalışmalarının Öğrencilerin Serbest Zamanlarını Değerlendirmesinde Bir Etkisi Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A6	Sosyal Kulüplerin Serbest Zamanların Değerlendirilmesine Etkisi
A6a	Etkili (Y1, Y2, Y3, Y4)

Tablo 4.23'e göre dört yönetici de sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Sosyal kulüplerin öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yönelik etkisine ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Evet, etkisi var. Öğrenciler daha mutlu oluyor. Özgüvenleri artıyor ve bir şey başarabileceklerine inanıyorlar.” (Y1)

“Evet, öğrenciler buldukları sosyal kulübe göre okul dışında bu kulübe uygun etkinlikler yaparak boş zamanlarını değerlendirebilir.” (Y2)

“Tabi ki var. Öğrenci ders dışında farklı etkinliklerle uğraşabilir kulüp sayesinde. Özellikle spor kulübü serbest zaman değerlendirmesinde çok etkili.” (Y3)

“Kesinlikle. Sosyal kulüp çalışmaları ders saati olarak 40 dk. İle sınırlandırılmış gibi gözükse de bizim okulda ders dışı etkinlik olarak da devam etmektedir.” (Y4)

Yöneticilerin “Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine nasıl katkı sağladığını düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin kategori/kod ve betimlemeler Tablo 4.24 ve devamında gösterilmiştir.

Tablo 4.24.

“Sosyal Kulüp Çalışmalarının Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Nasıl Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Kod ve Kategoriler

Kategoriler/ Kodlar	
A7	Sosyal Kulüplerin Sosyal Gelişime Katkısı
A7a	Pozitif yönde (Y1, Y2, Y3, Y4)
A7b	Özgüven gelişimi (Y3, Y4)
A7c	Kendini ifade edebilme becerisi (Y4)

Tablo 4.24'e göre dört yönetici de sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine pozitif yönde katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Y3 ve Y4 yöneticileri sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin özgüvenini artırdığını, ayrıca Y4 yöneticisi öğrencilerin kendilerini ifade edebilme becerilerini artırdığını belirtmiştir. Sosyal kulüplerin öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkısına ilişkin olarak yöneticilerin ifadelerinden alınan bazı birebir alıntılar şu şekildedir:

“Öğrencilerin sosyal gelişimlerine pozitif fayda sağlıyor.” (Y1)

“Öğrenciler tam anlamıyla kulüpte aktif rol alırsa gelişimlerine büyük ölçüde faydası olur.” (Y2)

“Ders haricinde farklı şey başarabilirim düşüncesini öğrencilere kazandırıyor. Tam anlamıyla kulüpler amacına uygun yapılırsa güzel işler çıkabilir diye düşünüyorum.” (Y3)

“Öğrencilerin özgüvenlerinin gelişmesi ve bu bağlamda kendilerini daha iyi ifade edebilme yeteneğini kazanabilmesi açısından çok önemli ve faydalı bir çalışma olarak nitelendiriyorum.” (Y4)

Sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşlerinde “sosyal kulüp çalışmalarını yönetecek yeterli öğretmen bulunmakta mıdır?” sorusuna ilişkin yöneticiler ve öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. İki grubun görüşü de yeterli öğretmen bulunduğu yönündedir. “Kulüp çalışmalarının yürütülmesinde yeterli imkan var mıdır?” sorusunda öğrencilerin verdiği cevaplar yeterli imkan olduğu görüşündedir. Yöneticilerden ikisi yeterli imkan olduğunu söylerken diğer ikisi imkanların yetersiz olduğu görüşündedir.

Sosyal kulüplerin öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmesinde bir etkisi olup olmaması sorusunda; yöneticiler sosyal kulüplerin çok etkili olduğu, öğretmen ve öğrencilerin ise orta düzeyde etkili olduğu görüşündedir. Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlaması yönünden yöneticiler sosyal kulüplerin etkili olduğu, öğretmen ve öğrenciler ise sosyal gelişime katkı sağlaması yönünden sosyal kulüplerin orta düzeyde etkili olduğu görüşündedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

1. Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleriyle ilgili olarak yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, fakülte türü, sosyal kulüp çalıştırma yılı, farklı sosyal kulüp çalıştırma sayısı ve okuldaki görev yılı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Benzer bazı çalışmalarda cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı farklılıklar bulunamamıştır (Kılıçarslan, 2009; Kırdar, 2002; Timurlenk, 1998; Yiğit 2008). Fakat bazı araştırmalarda da bu çalışmanın sonucunun tersine, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Sağlam ve Yayla, 2014).

Bu sonuçlardan yola çıkarak, cinsiyet değişkeninin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğinde önemli bir değişken olmadığını söyleyebiliriz. Çünkü çoğu çalışmada cinsiyet değişkenine yönelik görüşlerde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır.

2. Sosyal kulüplerin etkililiğine yönelik öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında, 1-5 yıl kıdem aralığında olan öğretmenlerin almış oldukları puanlar diğer kıdem aralığındaki öğretmenlerin almış oldukları puanlara göre yüksek olduğu görülmüştür. Fakat istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Kırdar (2002), Sağlam ve Yayla (2014) da çalışmalarında 1-5 yıl kıdem aralığında olan öğretmenlerin almış olduğu puanların çok daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Timurlenk (1998) ve Yiğit (2008) ise bu çalışmanın sonucuna paralel olarak, sosyal kulüpler ile ilgili çalışmalarında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Birkaç çalışmada kıdem değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşlerinde farklılıklara neden olmasını kıdemi daha az olan

öğretmenlerin yaşlarının daha genç olma ihtimaliyle kulüp çalışmaları konusunda daha umutlu olabileceği şeklinde açıklanabilir.

3. Sosyal kulüplerin etkililiğine yönelik öğretmen görüşlerinin mezun oldukları okul türü değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında, istatistiksel açıdan önemli bir farklılık tespit edilmemiştir. Fakat Sağlam ve Yayla (2014) da çalışmalarında bu çalışmanın sonucunun tersine, sosyal kulüplerin etkililiğine yönelik olarak mezun olunan okul türüne göre görüşlerin farklılaştığını belirtmişlerdir. O halde, bu çalışmada ankete katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün aynı okul türünden mezun olmuş olması sosyal kulüplerin etkililiğine yönelik görüşlerinin farklılaşmamasına sebep olmuş olabilir.
4. Sosyal kulüp çalışma yılı değişkenine göre öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. 5 yılın üzerinde sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, 1-5 yıl arasında sosyal kulüp çalıştıran öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı değildir. Sonuç olarak sosyal kulüp çalışma yılı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığı söylenebilir. Kılıçarslan (2009) da yaptığı çalışmasında sosyal kulüp çalışma yılı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulmamıştır. Öğretmenin az sayıda veya çok sayıda sosyal kulüp çalıştırmış olması görüşlerinin üzerinde etkili bir değişken olmamıştır.
5. Farklı sosyal kulüp çalışma sayısının öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu da farklı sosyal kulüp çalışma sayısı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Öğretmenlerin farklı sosyal kulüplerde yer almış olması onların sosyal kulüplerin etkililiği üzerine görüşlerinin değişmesine neden olmamıştır.
6. Okuldaki görev yılı 1-3 yıl arasında olan öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri, okuldaki görev yılı 4 ve üzerinde olan

öğretmenlerin görüşlerinden daha olumlu olmasına rağmen, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı değildir. Yani okuldaki görev yılı değişkeninin öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Aynı okulda görev yapan öğretmenlerin okulda çalışma yılı onların sosyal kulüplerin etkililiği üzerine görüşlerinin değişmesine neden olmamıştır.

7. Öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik görüşleriyle ilgili olarak cinsiyet, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu ve farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır.
8. Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir. Böylece cinsiyet değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Yapılan sosyal kulüp çalışmalarında erkek ve kız öğrencilere aynı görev ve sorumluluk verilmiş olması öğrencilerin görüşlerinin farklılaşmamasına neden olmuş olabilir.
9. Öğrencilerin babalarının eğitim durumu değişkenine göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir. Yapılan bu çalışmaya göre babanın eğitim durumunun öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Anket çalışması yapılan okullarda öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin birbirine yakın olması öğrencilerin görüşlerinin farklı olmamasına neden olmuş olabilir.
10. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumu değişkenine göre sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir. Yapılan bu çalışmaya göre annelerinin eğitim durumunun öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Köse (2003) ise yaptığı çalışmasında öğrencilerin anne-baba eğitim durumu değişkeninin öğrencilerin akademik başarısında önemli etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Anne-baba eğitim durumu yükseldikçe çocuğun ders dışı

etkinliklere katılma oranının yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. O halde yapılan çalışmada anket çalışması yapılan okullarda öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin birbirine yakın olması öğrencilerin görüşlerinin farklı olmamasına neden olmuş olabilir.

11. Farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkenine göre öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde bir farklılık tespit edilmemiştir. Farklı sosyal kulüpte bulunma sayısı değişkeninin öğrencilerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik görüşleri üzerinde önemli bir faktör olmadığını göstermektedir. Öğrencilerin farklı sosyal kulüplerde yer almış olması onların sosyal kulüplerin etkililiği üzerine görüşlerinin değişmesine neden olmamıştır.
12. Okulda sosyal kulüp çalışmalarına verilen önem değişkenine göre yöneticilerin görüşleri arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. 4 okul yöneticisi de yeterli önemi verdiklerini söylemişlerdir. Okullarda yöneticiler sosyal kulüp çalışmalarının koordineli bir şekilde yürütülmesinde görevlidir ve bu yüzden yöneticiler sosyal kulüp çalışmalarına yeterli önemi vererek çalışmalarının düzenli yürütülmesinde etkili olabileceklerdir.
13. Okulda sosyal kulüp çalışmalarını yönetecek yeterli öğretmen bulunma değişkenine göre yöneticilerin görüşleri arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. 4 okul yöneticisi de yeterli önemi verdiklerini söylemişlerdir.
14. Okulda kulüp çalışmalarının yürütülme süresi değişkenine göre yöneticilerin görüşleri arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. 4 okul yöneticisi de yeterli önemi verdiklerini söylemişlerdir. Okul yöneticileri sosyal kulüp çalışmalarına danışman öğretmen görevlendirir. Bu yüzden okuldaki öğretmen sayısı dikkate alınarak sosyal kulüplerden uygun olanlarına öğretmenler görevlendirilir.
15. Sosyal kulüplerin serbest zamanların değerlendirilmesine etkisi değişkenine göre yöneticilerin görüşleri arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. 4 okul yöneticisi de yeterli önemi verdiklerini söylemişlerdir. Çalışma yapılan okullarda sosyal kulüplere katılan öğrencilerin serbest zamanlarını kulüp faaliyetleriyle değerlendirmiş olması yöneticilerin bu konuda olmasında etkili olabilir.

16. Sosyal kulüplerin okulun tanıtılmasında etkisi değişkeninde yöneticiler arasında görüş farklılıkları vardır. İki yönetici etkili olduğu diğer ikisi ise etkisinin olmadığı görüşündedir. İki yöneticinin sosyal kulüplerin okulun tanıtılmasında etkisinin olduğunu söylemesinin nedeni okullar arası yapılan yarışmalarda dereceler almış olmalarıdır.
17. Sosyal kulüplerin serbest zamanların değerlendirilmesine etkisi değişkenine göre yöneticiler, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin farklı olduğu görülmüştür. Yöneticiler sosyal kulüplerin çok etkili olduğu, öğretmen ve öğrenciler ise orta düzeyde etkili olduğu görüşündedir. Yöneticilerin sosyal kulüp çalışmalarının yürütülmesinde bizzat çalışmanın içinde yer almamış olmaları görüşlerinin farklı olmasına neden olmuş olabilir.
18. Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlaması yönünden yöneticiler, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin farklı olduğu görülmüştür. Yöneticiler sosyal gelişimlerine katkı sağlaması yönünden çok etkili olduğu, öğretmen ve öğrenciler ise orta düzeyde etkili olduğu görüşündedir. Yöneticilerin sosyal kulüp çalışmalarının yürütülmesi ve özellikle değerlendirilmesi açısından çalışmanın içinde yer almamış olmaları görüşlerinin farklı olmasına neden olmuş olabilir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Uygulayıcılar için öneriler

1. Okullarda sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine daha fazla katkı sağlaması için her öğrenciyi kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusundaki kulüplere yönlendirilmelidir. Bu sayede bu yönlendirme sosyal kulüp etkinliklerinin daha etkili olmasında büyük fayda sağlayacaktır.
2. Her okul farklı olanaklara sahiptir. Bu olanakların yetersiz olması da motivasyonu düşürmekte ve kulüplerin etkili yapılmasına engel olmaktadır. Okulların fiziki olanaklarının artırılması, kulüplerin etkili bir şekilde yürütülmesinde büyük rol oynayacaktır.

3. Sosyal kulüpler okulun kendini tanıtmada etkili olan etkinliklerdir. Bu yüzden sosyal kulüplerde planlar hazırlanırken okulun tanıtılmasında da fayda sağlayacak etkinliklere yer verilmelidir.
4. Öğrencilerin ders dışı faaliyetlerdeki yeteneklerini, ilgilerini ortaya koyabilmeleri için sosyal kulüp faaliyetlerine yeterli zaman ayrılmalıdır. Yeterli zaman tanınmazsa sosyal kulüplerden elde edilen verim düşer. Bu yüzden ders dışı faaliyetlere ayrılan süre iyi ayarlanmalıdır.
5. Sosyal kulüp çalışmaları serbest zamanların değerlendirilmesinde etkili olduğu için yapılan kulüp çalışmaları öğrencilerin okul dışında da bu çalışmalara devam edebilmelerini desteleyecek biçimde olmalıdır.

5.2.2. Araştırmacılara yönelik öneriler

1. Sosyal kulüpler okul dışında da devam eden etkinlikler olduğu için öğrencilerin ailelerinin de sosyal kulüplerin etkililiğine yönelik görüşleri araştırılabilir.
2. Sosyal kulüpleri bir bütün olarak değil de her biri ile ilgili ayrı ayrı çalışmalar düzenlenebilir. Böylece etkili olan ve olmayan kulüplerin derinlemesine incelenmesi yapılabilir.
3. Sosyal etkinliklere katılan öğrenciler ile öğrenimi boyunca sosyal etkinliklere katılmayan öğrencilerin akademik başarı durumlarının kıyaslanması ile ilgili araştırmalar yapılabilir.
4. Okul döneminde yapılan sosyal etkinliklerin yetişkin yaşamında da devam edip etmemesi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, S. (2012). *Öğretmenlerin sosyal kulüp çalışmalarına yönelik tutumları ve bu çalışmalarda karşılaşılan sorunların incelenmesi: (Gediz ilçesi örneği)* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akar, F. ve Nayir, K. F. (2015). Eğitim kurumlarındaki sosyal kulüplerin etkililiğinin incelenmesi: Uygulamada değişim ihtiyacı. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(2), 167-186.
- (AR-GE) (2011). *İlköğretim okullarında öğrenci kulübü ve toplum hizmeti uygulamalarındaki sorunlar ve çözüm önerileri: (Ankara ili örneği)*. Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma Geliştirme Müdürlüğü, Ankara.
- Arslantaş, Ö. (1989). *İlkokullarda eğitici kol çalışmalarında karşılaşılan sorunlar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bacanlı, H. (2006). *Duyuşsal davranış eğitimi*. Ankara: Nobel.
- Bakırcıoğlu, R. (1988). *İlköğretim ortaöğretim ve yükseköğretimde rehberlik ve psikolojik danışma* (Geliştirilmiş 3. baskı). Ankara: Bakırcıoğlu.
- Başaran, İ. E. (1983). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gül.
- Başaran, İ. E. (1988). *Eğitim psikolojisi, Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri*. Ankara: Gül.
- Başaran, İ. E. (1988). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başaran, İ. E. (1989). *Eğitime giriş*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim yönetimi, nitelikli okul*. Ankara: Feryal Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks.
- Başbakanlık. (2010). *Türkiye’de aile değerleri araştırması*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.
- Binbaşıoğlu, C. (1986). Ders dışı etkinliklerin niteliği, önemi ve değeri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 107, 28-32.

- Binbaşıoğlu, C. (1994) *İlk ve orta dereceli okul öğretmenleri için öğretimde ilke, yöntem ve teknikler*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Binbaşıoğlu, C. (2000) *Okulda ders dışı etkinlikler*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (2003). *Eğitim ve öğretim üzerine yazılar*. Ankara: Nobel.
- Birtürk, H. (2015). *Okullarda sosyal kulüplerin işlevselliği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bradley, D. (2004). *The role of extracurricular activities at Saint Thomas Acquiras Catholic Secondary School*. Unpublished master's thesis. University Of Prince Edward Island, Canada.
- Brinegar, H. (1955). Pupil attitudes toward extra-class activities. *The School Review* 63(8), 432-437. Doi:10.1086/442256
- Bulut, B. ve Kara, K (2012). *Sosyal bilgiler dersinde topluma hizmet uygulamaları ve sosyal kulüplerle değerler eğitimi*. IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, İstanbul.
- Büyükkaragöz, S. (1985). *Temel eğitim u. kademedede bağımsız ortaokul ve orta öğretim kurumlarında sınıf öğretmenliği ile ders dışı eğitici çalışmaların değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyükoztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (11. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2013). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canbay, A, (2007). İlköğretim okullarında sosyal etkinlikler ve müzik kulübünün önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 174.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Çakıroğlu, H. (1998) *Rekreasyon; beden eğitimi dersi ve diğer dersler açısından okullarda ders dışı faaliyetlerin durumu eğitsel kollar ve fonksiyonları*.

- Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çınar, İ. (2002). *İlköğretim okullarında eğitsel kol çalışmaları* (Ders notu). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Demirel, Ö. (1996). *Karşılaştırmalı eğitim*. Ankara: USEM Yayınları.
- Eroğlu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki sosyal kulüp çalışmalarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri (Elmadağ ilçesi örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1966) *Planlı eğitim ve değerlendirme. Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu*. Ankara.
- George, D. (1996). *Gifted education, identification and provision*. London: David Fulton.
- Gökçer, N. ve Zincirli, M. (2011). Kulüp çalışmalarının gerçekleştirme düzeylerine ilişkin danışman öğretmen ve kulüp temsilcisi öğrencilerin algıları. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6(2), 1836-1851.
- Gömlüksiz, M. N. ve Kılınc, H. H. (2015) *Ortaokullarda sosyal kulüp etkinlikleri kapsamında yapılan toplum hizmeti çalışmalarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri*. *Turkish Studies*, 10(3), 495-512.
- Gültekin, M. (2007) İlköğretim öğretmenlerinin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftal arın gerekliliği ve işe vurukluğu konusundaki görüşleri (Eskişehir ili örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 174.
- Gündüz, H. E. (1997) *Eğitici kol çalışmaları ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hesapçıoğlu, M. (1994). *İnsan kaynakları yönetimi ve ekonomisi*. İstanbul: Beta.
- Horn, R. A. (2003). Developing a critical awareness of the hidden curriculum through media literacy. *The Clearing House*, 76(6), 298-300.
- Karakaya, V. (2012). *yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan eğitsel ve sosyal kulüplerin amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri*.

Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Karakoyun, Y. (2011). *İlköğretim öğretmenlerinin kulüp faaliyetlerine ilişkin tutumları ile empatik eğilimleri arasındaki ilişki (Bağcılar ilçesi örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon-boş zamanları değerlendirme (kavram kapsam ve bir araştırma)* (Geliştirilmiş 2. Baskı.). Ankara: Gazi.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23.Basım). Ankara: Nobel.

Karslı, S. (2006) *İlköğretim okullarında sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin yöneticilik niteliklerinin gelişmesine katkısı: beypazarı ilçesinde bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kaptan, S. (1998) *Teknikleri ve istatistik yöntemleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

Kılbaş K. (2004). *Rekreasyon boş zamanı değerlendirme* (Geliştirilmiş 3. baskı). Ankara: Nobel.

Kılıçarslan, T. (2009). *Öğretmenlerin eğitici kulüp çalışmalarına ilişkin tutumları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kırdar A. (2002). *İlköğretim okulları 1. kademe eğitici kol çalışmalarının yeterlilik düzeyi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Kısakürek, A. M. (1979). Çocuk ve eğitsel uğraşlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 53-59. Doi:10.1501/Egifak_0000000608

Koçinalı, A. (2008). *Kocaeli ili gebze ilçesindeki endüstri meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin eğitsel kulüplere bakışı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Köse, E. (2004, Temmuz). *İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinlikleri tercih etme nedenleri*. 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya.

- Köse, E. (2003). *İlköğretim düzeyinde ders dışı etkinliklerin akademik başarıya ve okul kültürünü anlamaya etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Külahçı, Ş. G. (1984). Öğretmen yetiştirmede yeterliliğe dayalı eğitim yaklaşımı. *Eğitim Ve Bilim*. 82(19).
- Massoni, E. (2011). Positive effects of extra curricular activities on students, essai, 9. retrieved november 14, 2013 from <http://dc.cod.edu/essai/vol9/iss1/27>, 14.11.2013 tarihinde alınmıştır.
- McConnell, H. J. (2003). *How to identify your organization's training needs: a practical guide to needs analysis*. USA: Amacom Books.
- MEB (1983). *Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim, lise ve dengi okullar eğitici çalışmalar yönetmeliği*. Resmî Gazete 25.5.1983/18057. Tebliğler Dergisi 06.06.1983/2140. Ankara (Çevrimiçi) http://mevzuat.meb.gov.tr/html/26_0.html 01.01.2015 tarihinde alınmıştır.
- MEB (1985). *İlkokul, ortaokul, lise ve dengi okullarda eğitici çalışmalar yönetmeliği*. Tebliğler Dergisi: 2197. Ankara.
- MEB (2001). *Millî Eğitim Bakanlığı rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yönetmeliği*. Resmî Gazete 17.4.2001/24376. Tebliğler Dergisi Mayıs 2001/2524. Ankara. (Çevrimiçi). <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/68.html> 04.01.2015 tarihinde alınmıştır.
- MEB (2005). *Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretim ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği*. Resmî Gazete 13.1.2005/25699. Tebliğler Dergisi ŞUBAT 2005/2569. Ankara. (Çevrimiçi). http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25699_0.html 30.01.2015 tarihinde alınmıştır.
- Nelson, E. (1939). Extra–class activities and student attitudes. *American Sociological Review*, 4(6).
- Onay, İ. (2012). *İlköğretim okullarındaki eğitsel kulüp uygulamalarının etkililiğine ilişkin öğrenci – öğretmen – veli ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

- Özenci, S. (1997). *İlköğretimde eğitici öğrenci sosyal kol çalışmalarının durumu*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özgüven, İ. E. (1999). *Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: Pdrem Yayınları.
- Özkaptan, E. (2007). *Okullardaki sosyal kulüp etkinliklerinin rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi (Adapazarı ortaöğretim kurumları örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Resmi Gazete (2008). Milli Eğitim Bakanlığı ilk ve orta öğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği, 26804.
- Sağlam, A. ve Yayla, A. (2014). Sosyal kulüplerde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 29-296.
- SEY. (2005). *Sosyal etkinlikler yönetmeliği*.
- Şahan, G. (1995). *İlköğretim okullarında eğitici çalışmaların değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, Ç. (1995). *İlköğretim okullarında eğitici çalışmaların değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Seçgin, H. (1996). *Orta öğretim kurumlarında eğitsel kol çalışmalarının boş zaman değerlendirmesine katkıları (İzmir örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tan, H. (1995). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. İstanbul: MEB Yayınevi.
- Tan, H. (1972). *Rehberliğin esasları* (3. baskı). Ankara: Ayyıldık Matbaası.
- Tan, H. ve Baloğlu, M. (2006). *Psikolojik danışma ve rehberlik: teori ve uygulama*. Ankara: Nobel.
- Tezcan, M. (1994) *Boş zamanların değerlendirilmesi sosyolojisi*. Ankara: Atilla.

- Tezcan, M. (2003). Gizli müfredat, eğitim sosyolojisi açısından bir kavram çözümlemesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 53-59.
- Timurlenk, M. (1998). *İlköğretim okullarında eğitsel kol etkinliklerinin yönetimi (Kars örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tuncel, M. (2008). Duyuşsal özelliklerin gelişimi açısından fiziki ortamdan kaynaklanan örtük programın incelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(20), 26-38.
- Ülgen, G. (1997). *Eğitim psikolojisi*. İstanbul: Alkım.
- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme, teori ve teknikler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Veznedaroğlu, R. L. (2007). *Okulda ve sınıfta örtük program*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yaman, E. ve Ersal, Ö. (2015). Sosyal kulüplerde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimsel Dergisi*, 4(11), 238-254.
- Yaman, E. (2011). Rekreasyon bağlamında öğrenci algılarına göre sosyal kulüplerin işlevselliği. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3).
- Yaygın, S. ve Dindar, H. (2010). İlköğretim okullarında örtük programın varlığına ilişkin bir araştırma (Türkiye Siirt ili örneği). *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 1017-1038.
- Yeşilyaprak, B. (2002). *Eğitimde rehberlik hizmetleri* (4. baskı). Ankara.
- Yiğit, N. (2008). *Ortaöğretim kurumlarında uygulanan öğrenci kulüplerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yüksel, S. (2002). Yükseköğretimde eğitim-öğretim faaliyetleri ve örtük program. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 361-370.
- Yüksel, S. (2004). *Örtük program: eğitimde saklı uygulamalar*. Ankara: Nobel.

EKLER

EK 1. Anket Uygulama İzni

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 88179374-219
Konu : Tez çalışması

22.01.2015* 0:520

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 26/12/2014 tarih ve 2910 sayılı yazınız.

Enstitünüz yüksek lisans öğrencisi Sümeyye POLAT'ın "Ortaokullardaki Sosyal Kulüp Çalışmalarının Etkinliğine Yönelik Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi" konulu anket çalışması ile ilgili Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan 15/01/2015 tarih ve 475643 sayılı yazı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ömer İrfan KÜFREYOĞLU
Rektör Yardımcısı

öğr. işl.
[Signature]

EKİ:
Yazı (7-Sayfa)

T.C.	
Atatürk Üniversitesi	
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	
Müdür	
251	
22.01.2015	
72	

Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi 25240 ERZURUM
Telefon: (0442) 2311601-2311343 (Büro) Faks: (0442) 2315884
e-posta: odaire@atauni.edu.tr

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı		FORM:2
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU		
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN		
Adı Soyadı	Bengisu Sümeyye POLAT	
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	
Araştırma yapılacak iller	Erzurum	
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Erzurum İli Palandöken İlçesinde Haşim İşcan Ortaokulu, Maksut Efendi Ortaokulu, Mehmetcik Ortaokulu, Sebahattin Solakoğlu Ortaokulu 8. Sınıflar	
Araştırmanın konusu	Ortaokullardaki Sosyal Kulüp Çalışmalarının Etkiliğine Yönelik Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	
Üniversite / Kurum onayı	Var	
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Tez Önerisi	
Veri toplama araçları	Öğretmen ve Öğrenci Tutum Ölçeği, Yönetici Görüşme Formu	
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.		
KOMİSYON GÖRÜŞÜ		
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2012/13 nolu genelge doğrultusunda yapılan incelemede araştırmanın kabulüne karar verildi.		
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne	
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı		
KOMİSYON		
08.01.2015 Komisyon Başkanı Çiğdem HOPUR Şube Müdürü	Üye Tunç AĞAVER	Üye Mesut ARAS

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235/605/400804

14/01/2015

Konu: Araştırma İzni
Bengisu Sümeyye POLAT

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi: a) Atatürk Üniversitesinin 06/01/2015 tarihli ve 00075 sayılı yazısı.
b) Bakanlığımızın 07/03/2012 tarihli ve 3616 (2012/13) sayılı genelgesi.

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Bengisu Sümeyye POLAT'ın "**Ortaokullardaki Sosyal Kulüp Çalışmalarının Etkinliğine Yönelik Yönetici Öğretmen ve Öğrenci Görüşmesinin İncelenmesi**" konulu tez çalışmasını Palandöken İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Mehmetçik, Haşim İşcan, Maksut Efendi ve Sabahattin Solakoğlu Ortaokullarında yapma isteği, ilgi (b) genelge çerçevesinde eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde uygulanması şubemize uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Turan BAĞAÇLI
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
14/01/2015

Yüksel ARSLAN
İl Millî Eğitim Müdürü

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ağ: erzurum.meb.gov.tr
e-posta: arge25@meh.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Çiğdem HOPUR Şb.Mdr.
Tel: (0 442) 234 4800
Faks: (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. http://www.guvnetim.gov.tr

EK 2. Öğretmen Anketi

Değerli Katılımcı,

Atatürk Üniversitesi eğitim programları ve öğretim bölümünde yüksek lisans tezi olarak hazırlayacağım “Ortaokullardaki sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi” konulu araştırmada siz değerli öğretmenlerin görüşlerine gerek duyulmaktadır. Tüm veriler tez için kullanılacaktır. Araştırmanın başarılı olabilmesi vereceğiniz içten ve güvenilir yanıtlara bağlı olacaktır. Vereceğiniz yanıtlar bilimsel amaçlar çerçevesinde bilimsel yöntemlerle değerlendirilecektir. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Bengisu Sümeyye POLAT

Atatürk Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

Aşağıda kişisel durumunuza uygun olan seçenekleri işaretleyerek boşlukları doldurunuz.

1. Yaşınız:
2. Meslekteki kaçınıcı yılınız:
3. Cinsiyetiniz : Erkek () Kadın ()
4. Mezuniyet : Öğretmen Okulu () Eğitim Enstitüsü ()
Eğitim Fakültesi () Diğer ()
5. Meslek hayatınızda kaç yıl sosyal kulüp çalıştırdınız:
1-5 () 6-10 () 11-15 () 16 ve üstü ()
6. Meslek hayatınızda kaç farklı sosyal kulüp çalıştırdınız:
1 () 2 () 3 () 4 ve üzeri () 6 ve üzeri ()
7. Halen bulunduğunuz okulda kaç yıldır görev yapmaktasınız?
1-3 () 4-6 () 7-9 () 10 ve üzeri ()

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	1	2	3	4	5
1.Kulüp çalışmalarının, öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı yaptığını düşünüyorum.					
2.Kulüp faaliyetleri okulunuzun tanıtılmasında etkilidir.					
3.Sadece istekli öğrenciler alınsa faaliyetlerin kalitesi artar					
4.Bir ders saatinde öğrenciyle yeterince iletişim ve etkileşim olmuyor					
5.Kulüp çalışmalarının öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine dönük olmadığını düşünüyorum					
6.Karar alırken öğrencilerin fikirlerini dikkate alırım					
7.Kulüplerde kontrol yok					
8.Öğretmenler kulüplerde kendilerinden ne beklediğini bilmiyor.					
9.Kulüp faaliyetleri teorikte çok güzel fakat pratikte işe yaramayan faaliyetlerdir					
10.Kulüp çalışmaları öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini sağlıyor.					
11.Öğrencileri kulüplere yönlendirirken rehber öğretmenlerle işbirliği yaparım					
12.Dönem başında evrak, rapor ve faaliyetlerin çoğunu internetten indiriyorum					
13.Karar vermem gerektiğinde beni en az yoracak bir kulüp seçerim					
14.Ekstra çalışmalar ücretlendirilirse çalışmalarda daha fazla gayret gösteririm					
15.Kulüp çalışmaları öğrencileri araştırma yapmaya yöneltiyor.					
16.Bütün kulüpleri ve faaliyet alanlarını sınıfıma iyice tanıtmaya özen gösteririm.					
17.Kulüp çalışmaları için sadece istekli öğrenciler alınmalıdır.					
18.Kulüp çalışmalarının öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine katkı yapmadığını düşünüyorum.					
19.Kulüp çalışmalarına velilerin de ilgi göstermesi için çalışmalar yapmak gerekir.					
20.Kulüp çalışmalarının kendisinden beklenen amaçlara ulaşmasının zor olduğunu düşünüyorum					
21.Çalıştığım kulübü öğretmenler kurulunda kendim seçtim					
22.Kulüp çalışma programları hazırlarken öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik içerik oluştururum					
23.Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitimlerle kulüp faaliyetlerinin kalitesini artırmak gerekir.					
24.Kulüplere katılan öğrencilerin zamanla ilgileri belirgin olarak artıyor.					
25.Çalışmalar için bir kılavuz kitap olsa yararlanırım.					
26.Öğretmen sayısının artması kulüp faaliyetlerini kolaylaştırır.					

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	1	2	3	4	5
27.Kulüp çalışmaları öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesinde etkili olan faaliyetlerdir					
28.Öğrenciler kulüp seçerken sevmedikleri öğretmenin rehberlik yaptığı kulübü tercih etmekten kaçınıyor					
29.Eşit dağılım olsun diye öğrencileri istemedikleri kulüplere yönlendirdiğim olur					
30.Kulüpler öğrencilerin ilgisini çekmiyor					
31.Kulüplerde yapılan faaliyetler öğrencilerin becerilerini geliştiriyor.					
32.Kulüpler kalabalıklaştıkça faaliyette bulunmak zorlaşır.					
33.Başarılar ödüllendirilirse kulüp çalışmalarında daha fazla gayret gösteririm					
34.Kulüp çalışmaları öğrenciler için zorunlu olmamalıdır.					
35.Öğrencilerin yıl boyunca kulüp çalışmalara katılımlarını sürdürmek zordur.					
36.Okullarda kulüp ve rehberlik çalışmaları koordinasyon içinde yürütülmelidir.					
37.Kulüpte aldığımız kararları uygulayabiliyorum.					
38.Kulüp rehberliği ile ilgili hizmet-içi eğitimlere veya seminerlere katılmak isterim					
39.Kulüp çalışmaları öğrencilerin gizli kalmış yönlerini açığa çıkartıyor					
40.Öğrenciler devamsızlık yaptıkları için faaliyetler amacına ulaşamıyor					
41.Kulüp çalışmaları angaryadan başka bir şey değil.					
42.Kulüp çalışmaları eğitimde dersler kadar gereklidir					
43.Kulüplerdeki çalışmalar ilgili olmayan öğretmenlerin zoraki yaptırmaya çalıştığı etkinliklerdir.					
44.Kulüp çalışmaları sayesinde öğrencileri daha iyi tanıyorum					
45.Kulüp çalışmaları öğretmenler için zorunlu olmamalıdır.					
46.Sorumlu olduğum kulübün amaçlarını biliyorum					
47.Okul dışından uzman eğitici getirilirse kulüp çalışmaları daha cazip olur					
48.Kulüp çalışmalarına bana görev verildiği için katılıyorum					
49.Kulüp çalışmalarına önem veriyorum					
50.Kulüp çalışmalarında öğretmenler yeterince çaba göstermiyorlar.					
51.Rehberi olduğum kulüplerde çalışmaları sadece kâğıt üzerinde yürüttüğüm oldu.					

EK 3. Öğrenci Anketi

Değerli Katılımcı,

Atatürk Üniversitesi eğitim programları ve öğretim bölümünde yüksek lisans tezi olarak hazırlayacağım “Ortaokullardaki sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi” konulu araştırmada siz değerli öğrencilerin görüşlerine gerek duyulmaktadır. Tüm veriler tez için kullanılacaktır. Araştırmanın başarılı olabilmesi için vereceğiniz içten ve güvenilir yanıtlara bağlı olacaktır. Vereceğiniz yanıtlar bilimsel amaçlar çerçevesinde bilimsel yöntemlerle değerlendirilecektir.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Bengisu Sümeyye POLAT

Atatürk Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

Aşağıda kişisel durumunuza uygun olan seçenekleri işaretleyerek boşlukları doldurunuz.

1. Okulunuzun Adı:
2. Sınıfınız: 5.sınıf () 6.sınıf () 7.sınıf () 8.sınıf ()
3. Cinsiyetiniz: Erkek () Kız ()
4. Babanızın Eğitim Durumu: Okuma-yazma bilmiyor () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü ()
5. Annenizin Eğitim Durumu: Okuma-yazma bilmiyor () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü () .
6. Öğrencilik hayatınızda kaç farklı sosyal kulüpte görev aldınız: 1 () 2 () 3 () 4 ve üzeri () 6 ve üzeri ()

Sosyal Kulüp Çalışmalarına İlişkin Öğrenci Tutumları Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	1	2	3	4	5
1.Katılmak istediğim kulübü kendi isteğimle seçerim.					
2.Kulüp çalışmalarında istediğim görevi alabiliyorum.					
3.Kulüp çalışmaları için okulumuzun yeterli imkanı vardır.					
4.Okulumuzda kulüp çalışmalarına yeterli zaman ayrılmaktadır.					
5.Okulumuzda kulüp çalışmaları organizeli bir şekilde yapılıyor.					
6.Kulüp çalışmalarını yönderdirecek yeterli öğretmen bulunmaktadır.					
7.Kulüp çalışmalrında kendimi güvenli ve huzurlu hissediyorum.					
8.Kulüp çalışmaları kendimi tanımama ve geliştirmeme yardım ediyor.					
9.Kulüp çalışmaları yeteneklerimi ortaya çıkarıyor.					
10.Kulüp çalışmaları kişiliğimi geliştiriyor.					
11.Boş zamanlarımı yararlı bir şekilde değerlendirmemi sağlıyor.					
12.Birbirimize karşı hoşgörülü davranmayı öğretiyor.					
13.Kulüp çalışmaları birşeyler üretmemi sağlıyor.					
14.Kulüpler derslerde öğrendiklerimi uygulama fırsatı sağlıyor.					
15.Kulüp çalışmaları başkalarıyla işbirliği kurmamı sağlıyor.					
16.Kulüp çalışmalarında herkese eşit bir şekilde değer veriliyor.					
17.Kulüpler beni sınıf ortamının sıkıcılığından kurtarıyor.					
18.Derslerde başarılı olmam gerektiğini öğretiyor.					
19.Kulüp çalışmalarının ders başarıımı artırdığını düşünüyorum.					
20.Kulüp çalışmalarıyla toplumu ve çevreyi tanıyorum					
21.Okul ile toplum arasında işbirliğini artırdığımı düşünüyorum.					
22.Kulüp çalışmaları her zaman eğlenceli geçiyor.					
23.Kulüp çalışmaları becerilerimi geliştirmemi sağlıyor.					

EK 4. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Atatürk Üniversitesi eğitim programları ve öğretim bölümünde yüksek lisans tezi olarak hazırlayacağım “Ortaokullardaki sosyal kulüp çalışmalarının etkililiğine yönelik yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelenmesi” konulu araştırmada okulunuzun yöneticilerinin görüşlerine gerek duyulmaktadır. Tüm veriler tez için kullanılacaktır. Araştırmanın başarılı olabilmesi için vereceğiniz içten ve güvenilir yanıtlara bağlı olacaktır. Vereceğiniz yanıtlar bilimsel amaçlar çerçevesinde bilimsel yöntemlerle değerlendirilecektir.

1-Kaç Yaşındasınız?.....

2- Cinsiyetiniz A) Kadın B) Erkek

3-Mezun olduğunuz okul.....

4-Meslek kıdeminiz.....

5-Çalıştığınız statü.....

6-Yöneticilik yaptığınız yıl.....

7-Okulunuzda sosyal kulüp çalışmalarına ne kadar önem verilmektedir?.....

8-Okulunuzda sosyal kulüp çalışmalarını yönetecek yeterli öğretmen bulunmakta mıdır?.....

9-Sosyal kulüp çalışmaları ile ilgili okulunuzun imkanı var mıdır varsa nelerdir?.....

10-Okulunuzda sosyal kulüp çalışmaları nasıl yürütülüyor?.....

11-Sosyal kulüp çalışmalarının okulunuzun tanıtılmasında nasıl etkisi vardır?.....

12-Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmesinde bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?.....

13-Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine nasıl katkı sağladığını düşünüyorsunuz?.....

ÖZGEÇMİŞ

Bengisu Sümeyye Polat, 1989 yılında Erzurum’da doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Erzurum’da tamamlamıştır. 2006 yılında yükseköğrenimine Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde başlamıştır. 2010 yılında lisansını tamamlamıştır. 2011 yılında Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans öğrenimine başlamıştır. 2012-2014 yılları arasında Şırnak İdil Cumhuriyet Ortaokulunda, 2014-2016 yılları arasında Erzurum Palandöken Haşim İşcan Ortaokulunda Fen Bilimleri öğretmenliği yapmıştır. 2016 yılından sonra Erzurum Palandöken İbrahim Hakkı Kubilay İmam Hatip Ortaokulunda Fen Bilimleri öğretmenliğine devam etmiştir.

Evli ve Yüsrannur adında bir kızı olan araştırmacı, halen aynı okulda öğretmenliğe devam etmektedir.